

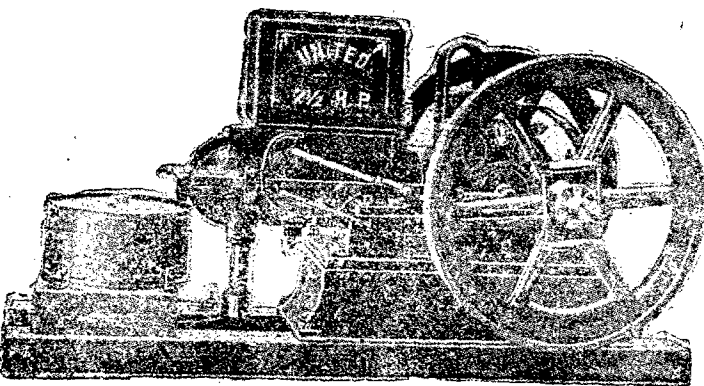
అంజనము

30478

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } చెన్నపట్టణము 1916 నం. జూలై నెల 14 వ తేది శుక్రవారము } NO 89
నంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర ఆ పా థ మా స శు ధ్ధ చ తు థ్ధ శి ౧౪. } సంచిక ౮౩

యునైటెడ్ మెట్రోలు యింజనులు, పంపులు

ఇదిగో కన్నడను మనము కనియము
యొక్క యెరుగుటకుంజయు సాధారణ
మాగా నీరతోడుకొనుటకు ఉపయోగింప
బడిచియు యేకము మోటులు వగైరా
అన్నిటికంటెను ముఖ్యముగా పనిచేయు
బడునదియు అతిస్వచ్ఛమైనదిగా వర్తకు
నదియు అయిన యీవిన్ని యింజనులు,
పంపులు కృత్రిమపాదార్థము, రిదితర చిన్ని
మిన నాలను స్వచ్ఛమైనదిగా స్థాపించి
లాభములను పొంద గోరువారికి వార్త
పాలిటి భాగ్యజేవరిలవలె నుపయోగించి.

ఇవిచిన్ని పిండియంత్రములను, నూనెయంత్రములను, కత్తిరియంత్రములను, ధాన్యపు యంత్రములను, సోదా
కాటరు మెషీనులను, అయ్యుయంత్రములను నడుపుటకు అతి యుపయోగకరమయినవి.
ఇది కిరీసనాయిలుమీద అతికృత్రిమముగా పనిచేయుచున్నది. యెటువంటివాని చేతనయినను నడుచుచున్నది.
109 కలయవారలు ఈకింది చిరునామాగల సోల్ వీజెంటుకు వ్రాసి యాత్రు నంగతులను తెలిసికొనగలరు.
డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సీ. సెకండు లైను బిచ్, మదరాసు.
వ్రాసినది: బెజవాడ.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills - - - 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, నంగికి, బాల్బెన్సాకు
ముల వారములకు, చిన్న చిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి
యుపయోగమైన ముందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి
బంగారమున కన్న ప్రేయమగుటచేతను, నవరస నుమయు
లందుదొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరియందితర
తదార్థము లేవియును కేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాతాప్తనండి
కొనిన వారలకేవిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గొకసారి
పరీక్షించినిజము. తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలిగి
కస్తూరిని గొని మోసపోరు టులం 1-కి రూ 80.0.0
గోశోజము టులం 1-కి రూ 1.0.0
అమృతాంజనం డిపో, 6 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

నాగపుర వస్తుప్రదర్శనశాలయం దియ్యబడిన పతకము.
గొప్పగొప్పవారిచే వేసవేలు యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని సొప్పలకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము
అమృతశబ్దమాదినిగల
మాయమందుగాదు.
వృత్తియింట నుండ దగినది.
వేలకు నేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్ని చోట్ల విక్రయించుచున్నది.
నకలుమందులవలన మోసముగలుగును
పంచపాష చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగుదు

అమృతాంజనము
అంజనశబ్దమునగల
నకలుమందుగాదు.
తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, శార్పవ
పుకొప్పులు, కీళ్ళపోట్లు, పక్షవాతము,
వాపులు, గాయములు, వుంట్లు, దగ్గ
వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది
చక్కని డబ్బితో నహా
సీసానికి ఆటాలు.

వాడని వారుండను

అమృతాంజనము డిపో, } 1. తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.
2. తంబుకెట్టివీధి, జార్జిటౌను, మదరాసు.

గోపాలకేశవ అగర్వాలుగారు

గోపాలకేశవ అగర్వాలుగారు 1856 వ సంవత్సరమున... ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రమున జన్మించిన ముఖ్యమంత్రి... 1875 వ సం॥ నామినేషన్ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టినందున...

తెలంగాణకు స్నేహము.

తెలంగాణకు తన ఎల్. ఎల్. వి. కదలి కడప 1880 వ సంవత్సరమున అగర్వాలుగారు ఎమ్. ఏ. కట్టపర్తి... ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రమున జన్మించిన ముఖ్యమంత్రి... 1875 వ సం॥ నామినేషన్ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టినందున...

అగర్వాలు గోఖలేగారు.

అగర్వాలు తెలంగాణకు కారాగారము నుండి విడుదల చేయబడిన దివ్య మహారాష్ట్ర జేతనం దంతటను పర్యవేక్షించుచు ఉన్నాడు.

గడపాటిగారు వారంబి చివర వ్రాసిన కథాశాసనము... ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రమున జన్మించిన ముఖ్యమంత్రి... 1875 వ సం॥ నామినేషన్ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టినందున...

శైల్యసమ కథాశాసన మధారక పత్రిక.

శైల్యసమ కథాశాసన పాపించిన వెంటనే కామన్ శివరామ అప్పిగారు దాని ప్రతినిధులుగా నుండి. తెలంగాణ అగర్వాలు, కామేశ్వరీ, ధారపు, కెల్లూరు, గోపాలగారు దాని మొదటి ఉపాధ్యక్షులుగా ప్రవేశించిరి. న్యాయాంగీకరణము, శైల్యసమ కథాశాసన సంక్షేపములను చూపించిరి. ఆ సంఘము దక్షిణ విద్యా సంఘమున చేర కీర్తి గాంచినది. ఈమారు సంస్థాపనకు వెలువడిన దానిగా అగర్వాలుగారు కాటికొండ తన యాభివృద్ధికి కృతజ్ఞులమనగా...

తెలంగాణకు సహజచతుర్థ వార్షికోత్సవము-- 76

తేదీని బాటలలోని తెలంగాణకు సహజచతుర్థ వార్షికోత్సవము సమయమున ఆ సందర్భమున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రమున జన్మించిన ముఖ్యమంత్రి... 1875 వ సం॥ నామినేషన్ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టినందున...

సర్ శివస్వామి అయ్యగారు:-- మహాను గరన్న

మొట్టమొదట కార్యవిధానమును సర్. పి. ఎన్. శివస్వామి అయ్యగారు ఆరంభించిరి. కే. సి. వి. యి. సి. వి. యి. గారు 18 తేదీ ఉదయము లెజవాడ రామమోహన ధర్మపుత్రక భాందాగారమున దర్శించెదరు.

WANTED.

24 సంవత్సరముల యాశుగల స్వాగ్రహ వ్రాహ్మణ యంత్రునికి మంచి వశము లోనిది, సంగీతజ్ఞుడు గా 12 తేదీ 14 సంవత్సరముల యాశుగల కన్య యొకతె కావలయును. వితంతు రాలయన ముఖ్యము. విశేషములను తెలియ గోరువారు ఈ క్రింది చిరువామాట వ్రాయుడు

498 'ఉ' c/o మేనేజర్ డి.వి. పత్రిక, 14-7-16. పోస్టుబాక్సు నెం 212, హైదరాబాద్.

కావలెను.

గోదావరిజిల్లా, రాజవోలుతాలూకా మానేపల్లి లో లిటరరీ యూనియన్ ఇన్స్టిట్యూషన్ కందర్పారాలకు బోధనాభ్యసనమున నుత్తీర్ణుడయ్యియు 18 పాఠానా సామర్థ్యము గాటియు ప్రధానోపాధ్యాయుడు కావలయును. 30-2-40 వేతన మియ్యబడును. ఈ నెలొఖరు లోపుగ దరఖాస్తులు వాపేరటికి పంపుకొనవలయును

విలాసము:--మూమిల్లపల్లి వెంకటరత్నంగారు.

వెదకట్నం అగహారం మానేపల్లి పోస్టు రాజవోలుతాలూకా గోదావరిజిల్లా.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యపట్టణము నందును ఆంధ్రపత్రికకు, క్రొత్త చందాదార్లను కుదుర్చు గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు

అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు

కమమహాజన సంఘము.

'కమ్మబాలురకు విద్యాధివేతనములు'

కడప వసంత్సర మీ కమమహాజనసంఘమువారు వివిధ పాఠశాలలలో చదువుకొలురకు విద్యార్థి వేతనము లిచ్చుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము లిదిగ అప్పులయిన బీదబాలకుల విద్యార్థి వేతనము లిచ్చెదరు. ఈనెల 30 వ తేదీ లోపల విద్యార్థుల దరఖాస్తులలో తాము చదువుకొంటి, యోగ్యత, కల ఆస్తి మొదలగు వివరములను వ్రాసి వెంటనే ప్రసేదెంటు గారయిన 'శ్రీ చల్లపల్లి కుమారరాజుగారు, బండరు' అని వారిపేర పంపుకొనవలయును. కడప వసంత్సరము వేతనములను పొందినవారు సముఖము తగు క్రొత్తదరఖాస్తులను వై వివరములతో పంపుకొనవలయును.

ఇట్లు,

బాబ్బ పద్మనాభయ్య, సోగిటరీ

497 14-7-16.

బహుమానము

విజయనగరము మహారాజువారు ఈ నెల 7-వ తారీఖున బొంబయి మొయిలలో వచ్చుచుండగా కడప మద్రాసు ప్రేషనుల మధ్యను తెల్ల వెండ్రుకలు గల ఐరిష్ స్పానియలు జాతిలో చేరిన కుక్క యొకటి తప్పిపోయినది. ఈ విషయము పోలీసువారికి కూడ తెలియజెసిరి. గనుక ఈ పై కుక్కను ఎవరైనను ఈ క్రింది విలాసదారులకు తెచ్చి యిచ్చిన యెడల తగు బహుమానమును పొందగలరు.

కే. ఎన్. రఘురామస్వామి, ఏజంట్లు.

అడ్మినిస్ట్రేటివ్ హౌసు, మైసూరు

494

జాబులు

విలేఖకులకు సూచన.

శం, ధం సాటింపు;—ప్రకటించబడదు.
మాతన హరిదాసులు, అభిరవ కాంతలు; ప్రకటించబడ
నీ కే ఆర్. మారు వ్రాసిన విషయమును సామ్యుచ్చి
ప్రకటించుకొనుడు.

వైదిక వర్ణకవచాస్తావకము. (ప్రకటించబడును.)

నియోగి మహాజన సభ

విమర్శనము.

ఆయా:

నియోగి సభా విమర్శనమును క్రింద కథా రీతిలో ఆంధ్ర
ప్రదేశ్ ప్రతిపక్షముగా, వేణుగోపాలరావు గారి కేసుతో
ప్రకటించబడిన విమర్శనము జూరప్సాకరము, పునర్విమర్శ
నీయును.

“దీక్షిత మత తీర్మానమును గురించి మాత్రము కొంత
చర్చ జరిగి సభయనిమితుకొనినది. తక్కిన తీర్మానములన్నియు
నేకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడినవి” అని వ్రాసిరి.

దీక్షిత మత తీర్మానమును గురించి అంత చర్చ జరుగక
కొన్ని హేతువులతోనే అంగీకారమునో, అసంగీకారమునో,
నభ్యుక్తులు వెంటనే మాపుదురే, అట్టి సభ సభ యనిమితు
కొనడా! మిగతాన్నియు చర్చయు, బోధయు లేకనే యంగీక
రింపబడినవా? విశేష చర్చ లేని ఏకగ్రీవంగా కారములు సభకు
కళంకము నాపాదించునవా? ఒకప్పుడు తీర్మానము గొప్ప
దైనను విషయ గౌరవమును బట్టి, ఉపాదానముల వ్యక్తిగత
సామర్థ్యమును బట్టియు, కాలయాపన లేకయే గులభముగా
సంగీకరింపబడవచ్చును. అప్పుడు దానిని తీర్మానమే కాదని
గేలి నేయుదురు కాబోలును. కర్మము చాలక మత విషయక
తీర్మానమే యందు లేక, వేరొక తీర్మానముండి నాను చెప్పి
నట్లుల మిగతవాని తోపాటు ఏగ్రీవంగా కారమునే పొందె
నేని యక నిక సభయే కాదని పత్రికల కెక్కింపుతో.

“నరము కావలయునను తీర్మానము కర్మ కాశ్రీగా
రెండు ప్రయత్నించినను, తొలగింపబడినది.”

మరము కావలయునను ప్రత్యేక తీర్మానము సభలో
చర్చించబడి యుండవలెను. తొలగింపబడవలెను. కర్మ
కాశ్రీగా రిండియన్ ప్రయత్నించవలెను. మరము కూడా
కావలెనను సందర్భము ఒక తీర్మానముగాని అంతర్గతాశ్రయము.
నభ్యుక్తులలోని విశేష సంఖ్యాబలములపై ప్రత్యేక మనవసరమని
ఆ యంశము మాత్రము తగ్గించడమొంది. కాని అసలు తీర్మా
నము మాత్రము చలనము నొందక అంగీకరింపబడి యున్నట్టిక
నట్లే యున్నది.

అది ప్రత్యేక తీర్మానము కానివిషయ మటుండ
నిండు నిర్ణయమైన విషయములలోని గుణదోషములను వెలు
పుట చేసి విధానవికృత్యముగాని నిషిద్ధ మని ఈ కనకే
తొలగింపబడినాని విషయమే తాను విమర్శించునా? విమర్శ
తొలగింపబడిన దానిని గ్రహించి “కర్మ కాశ్రీగా రెండు
ప్రయత్నించినను తొలగింపబడినది” అని వ్రాయుట తొల
గించుట నీ తి వా మాత్రమే ని నూ చించుట యా?
కాశ్రీగా రం త ప్రయత్న మేమి చేసిరి!
మరస్థాపన మొకయంశముగా గల ఈ తీర్మానమును వా
రులవాదములుగా గాని, ప్రధాన ద్విత్వియానువాదములు
గాగాని, సరిగణించబడియుండలేదు. అనుమోదకాను మోద
కుల వాదములన్నియు సాంతమయిన ఏమిట, తమ యాభ్యేక
ములకు కలతోక్తిగను, వివరముగను వెల్లడించిరి. అందు తమ
సహజ వక్రత్వమును జూపిరి. వక్రత్వమును చూపుటయే
అతి ప్రయత్నమును దానికుబోధ్యులకయియుండురే, వారన్ని
తీర్మాన చర్చలలోనూ, తమ భారను నమముగనే ప్రక
పింపజేసిరి. కాని మిగిలిన వానిలో గుంటించి యిందు మో
చ్చించి యుండలేదు. వారిచే చర్చించబడక నిశ్చయింపబడిన
తీర్మానమేలేను. మతావశ్యకతనుగూర్చి ఏరేగాక మతీకొంద
రుగూడ నుపన్యసింపిరి. ఒకవేళ ప్రయత్నించినయే యుండదు.
అది యొకదోషముగా చేతుకా? ఎవరి అభిప్రాయమును వారు
నినన్యంతయును విస్మయముగను వెలుబిచ్చి తుదకు బహు
జనానుమోదనము నొందిన దానినే తీర్మానముగా సంగీకరించు
టయే నాభ్యుధ్యమగు సంగీకరింపబడిన సభలలో, తాము మం
చిదని నమ్మిన దాని తత్వ మందటకు తెలియవలయునని యు
ద్బోధన మొనర్చుటయూ, తుదకెట్లు పర్యవసాదితము దానినే

అమలాపురము వార్తలు.

(మా శ్వేత విలేఖకు యొద్దనుండి)

కాలమానము.

అమలాపురం జూలై 9 — ఈ సంవత్సరము వర్ష పాతము
మిక్కిలిగ నున్నది. (వర్షింపనను ఎడతెగక వానలు గురియు
యెండుటచే బహుముఖ క్రమముగ సాగుయందుటలేదు. ఆల
స్యముగా పోసిన యాకుములు తుల్లిపోవుట తటస్థమనని
రయితము భీతిలుచున్నారు.

ప్రామాణ్యము.

ఈ సంవత్సర మి పాతకాలముందలి స్కూలువైపు
వరకా ఫలితమును గురించి యిదివరలో విపులముగా వ్రాసి
యొంటిమి. ఇట్టి విశేష ఫలితము లొనగూడుటకు కారణము
లనేకు లనేకవిధముల నూహించుచున్నారు. మా పాతకాల
స్థాపించబడి ఒకవర్షము లయినను ఇట్టి వికార పరిణామం
లేన్న దెఱుంగదు. మహానీ యలగు గరికిపాటి నుభూరాయ
దుగారు, శివమూర్తికాశ్రీ గారు రావర్ష మువ్వురావు పంతు
లుగారు చాగంటి వీరభద్రయ్యగారు మొదలైన వెక్కిరించి
విద్యాధికులు ప్రధానోపాధ్యాయులవలె నలంకరించి పాతకాల
సభ్యులకి తెచ్చి లభ్యులకునుగలయు (ప్రజల కాశ్యత విశ్వాస
గౌరవమును బాట్రులయినారు. వారి కాలములలో నాంగ్ల
భాషా బోధనయందేమి కాశ్రుబోధనయందేమి మా పాతకాల
మిక్కిలి ప్రాశస్త్యము గాంచి యుత్తరవర్షానులలోని
యొక్క పాతకాలలలో వెల్ల నగ్రగణ్యమని పేరొందినది. ప్ర
స్తుత మా పాతకాలముందలి దై వ్యంబు బాదమాపుట విచార
కరము దీనికి రహస్య కారణములు వెక్కిరింప నోవుగాని
వానిదర్శించుట యంత సుమంజసము గాదు. ఇందునకుం గోచ
రించు బహిరంగకారణములే యిందుకు యోచించిన ప్రస్తుత పరి
ణామావస్థకు కారణంబు తెల్లంబగు. ఇందు మొదటిది యుపా
ధ్యాయులలో నేకీభావంబు లేక యేరికింపగు మాగ్నంబున
వారు విద్యాబోధనకుం గడంబుటయు, తాము ప్రత్యేక పరి
శ్రమజేసిన కాశ్రుముల విదవాక్తి స్వల్పపరిశ్రమగల విషయ
బోధనకుం బావిడుటయును. మా ప్రధానోపాధ్యాయులు
1904 న సం. ఆ ప్రాంతమున మా పాతకాలముందు ప్ర
శించి పుచ్చెయును స్వీకరించు వారి శక్తి కొలది ని
పాతకాలాభి వృద్ధికి నాటు పడుచు న్నారు. ఏరు
గణితకాశ్రుము సంయ ప్రత్యేక సమయలు. ఇక్కడగణాంక
గణితకాశ్రు బోధనయందు తాము శ్రద్ధ వహించి తక్కిన విష
యముల నితరులచే జేయించిన వాగయ్యెడిది. అట్లుగాక
వీరాంగ్లభాషం బ్రబోధించుటకుం బూని గణితకాశ్రు
లిఖితలపకకపర్చి పుచ్చెయునుగాక కృత్యక్రమమున బోధనా
విధానము ప్రేక్షకులకు బరహాసాస్పదముగా మారినది. ఇది
గాక యుపాధ్యాయు లందరు స్వల్పాభిరామ భేదంబుల
గణింపక స్వలాభ స్వోద్దేశముల వెనుకొని ఏకీభావంబుతో

తీర్మానముగా జేతురని కుతూహలంబుటయు, అద్దానికై క
క్తికొని బ్రయత్నించుటయు సహజమే. అందులకు వ్యతిరే
క వాని యెట్లు ప్రయత్నింతురో, అనుకుంటున్నాను. నటులనే
ప్రయత్నింతురు. సభలో సభ యలను నట్లే ప్రయత్నిం
చిరి. అట్టి యుత్సాహముల వరస్పర నాదయించినచే వారు
తమ భావములను వాగు వ్యక్తజనగలగుదురు. అట్టి యు
త్సాహములతో గూడిన వివిధభావములు సభాముఖమున కరి
వూర్ణవ్యవహారమే మిగిలిన సభ్యులు యుక్తా ముక్తములను ప
టిలింపగలిగి తీర్మాన మొనర్చుటకు సభాధిపతికి సలహానిచ్చు
టలో బోధ్యులగుదురు. కాన నేదియో యొక నిశ్చయము
సభానుకూలముగానే కాగలదుగాదా, మనకేలే యని స్వ
యనోపకూలతను ప్రకటించుటకు ప్రయత్నింపక గతానగతిక
యగ బోవుట తగదనియు, సభలో వెరియచ్చున వానిం
లుపుట యుక్తమనియు, అట్లు తమ యిచ్చకు తెలిపిన ఏమి
ట తీర్మానము వ్యతిరేకమునైనను అట్లుగట వారికి ప్రాప్త
మును, ఇట్లుగట వీరికి ఘోరమైనది తలంచగూడదనియు, అ
ట్లు తలంచురేని సభాద్వేషములే చెడి విషమవ్యవహార భంగ
కారణములగుననియు, తీర్మానినిగూర్చును సభానుకూలము వా
దములు వాగవ్యక్తములే యనియు, మాకాదమే నిల్చినది మిట్టి
పడుట నీతిమారమనియు విజ్ఞాతెఱుంగని విషయము కాదు. కా
న ఎవరి కక్తికొని వారు తమ యభిప్రాయము సాధించుటకు
సభలోచేయు ప్రయత్నము దోషము కాదు. దోషమేకానపుడు
“ఎంత ప్రయత్నించినను తొలగింపబడినది” అను నుకట్టకు
నిజమ నీదేయే లేదు.

ముల్లప్రాడి వేంగిలూచలము.

బోధనా విధానంబు నెరవేర్చునంగాని పాతకాల నిరాటంక
నిర్వహ్యముగా సభ్యులకితేవలె కరకాశములేదు. దీనికి నుపా
ధ్యాయుల సంఘముండవలెను. పాతకాలాభి వృద్ధిలోన్ని
నర్వ విషయములను అట్టిసంఘముచే నడపబడవలెను. ఈ
ధ్యాయుల లొంగిపోయి యభిప్రాయ పరివర్తనచేతను బోధనా
కాశ్రము సభ్యులపర్యవేక్షణ మార్గముండే గలుగగలదు. అట్టి
సంఘముచే వండ్లరింపబడు ప్రతివిషయమును బాంతు
గాని ప్రజలకుగాని విశ్వాసము మొదలగా గల్గుట కరకాశ
మేర్పడును. ఈపాధ్యాయులు ఎవరికి వోదినవిధమున వాడు
బోధించుచు రెండవారి సాహాయ్యము చేసిందో రానురాను
ఒండొకలకు వరస్పరవైషమ్యములుపెట్టి పాతకాలా వివా
దమునకు వికల్పావధి ముగించుదురు. ఇందులకు సభ్యులకు
విశ్వాసముచేడి తమపిల్లల యన్యపాతకాలలం జరివింప
బ్రయత్నించుచుండుదురు. ఈపరిణామంబుల మూర్ఖత్వమి బా
లింది 1906 సం. మా సర్వసాపాతకాలల పరీక్షాధికారిగా
నందిన ఏట్టువోరగారు బోధనావిధానము పాతకాలాభ్యు
దయమునకు ఆటంకము గలుగజేయుచున్న దనియు నీకాగణ
మున వెక్కిరి విద్యార్థులు బోధనాప్రాశస్త్యమునకై వీరి
వడి నీన యిత్తర పాతకాలలకు బోధించుటకు
తటస్థించెననియు అందు చే బోధనా
నిర్ణయించుచు బోధనా విధానంబును సత్సంస్కారము
జరుగనియెడల పాతకాల మందలితియ్యంబుండదనియు తెలు
పుచు ప్రధానోపాధ్యాయులు ఆంగ్లభాషబోధింపవలగు వడ
దనియు ఏ విషయమందు ఏ యుపాధ్యాయుడు విశేష పు
శ్చిమ జేసివాడో ఆ విషయమునే నాయుపాధ్యాయుడు
బోధించుచుండవలె ననియు ఈపాధ్యాయుల సంఘ మొకటి
యేర్పడి బోధన విషయముల నొందెయలగో విశ్వసించు
కొనుచు (కొత్త విషయముల గ్రహించుచు బోధన నున్న
చుండవలె ననియు సంహించి తమ పరిష్కార నిశ్చయక కర్తవ్యమున
బొందుపరచి యున్నాడు. అద్దాని నడపరించి కొంతకాలము
బోధనావిధానము నుపబడినది గాని యుపాధ్యాయ సంఘ
యూహాత్మిక బాచియేయుటలేదు. గాను గాను ఈపాధ్యాయులలో
వైషమ్యములు హెచ్చి పాతకాల తీవ్రదశకు చేరినద బడు
చున్నది. ఏట్లుగారి సలహా ననుసరించి కొంతకాలము జరిగి
నను తిరిగి మా ప్రధానోపాధ్యాయులు ఆంగ్లభాషం బ్రబో
ధింప నుకట్టి పరిచే యుచున్నారు. అదికారమున నీసంవత్సర
వరకా ఫలితమును విశిష్టపద్ధతి నవలంబించి వెనుకటి తోగ్గలం
బట్టుట కారంభించినది. ఇదిగాక ప్రస్తుత గుర్తించి తోడ్పడు
చున్న రహస్య కారణములు నింక నెన్నియో గలవు. వానివల్ల
మిక్కిలి కాంతభావముతో పరిశీలింపి పాతకాలా పద్ధతుల
తగులితి సంస్కరించి ప్రజలకు మేలొనగూర్చుట మదిక
ప్రయత్నముల సర్వి కాశ్యతకిర్తి విశ్వాసములకు వాగ్రుదప
గాక యని మా తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారిని కోశ
చున్నాము.

ఇంకొకవిషయము చెప్పాలనే యున్నది. అమలాపురం
రాజనోల తాలూకాలు జిల్లాలోని తక్కిన తాలూకాలతో
సంబంధములేక రెండు ద్వీపములుగా నున్నవి. ఇక్కడప్రజలు
ఇతర తాలూకాలకు బోవలె నన్న ప్రయాణ సౌలభ్యముగ
మార్గములులేవు. బండ్లయోగము కావలసిందగు కొన్ని గోశాల
ప్రయాణము జేసినంగాని ఒకయోగంబి మరయొకయో
జేరలేదు. ఇట్టిస్థితిలో మాకుగలయూ యున్న సౌకర్యములను
తాలూక జరివింపజేయుటకు సౌకర్యముల చేర్చువలెనో
యిన వెక్కిరి యిక్కలలలలలల గావలసివచ్చును. నాలుకై న
పాతకాలలలో చేరవచ్చు విద్యార్థులకు చోటులేదని జంబా
ముల బ్రధానోపాధ్యాయుడు నిరాకరించుచున్నాడు. గత
సంవత్సరమున 4 వ పాఠశాలను ఏకబిరుందే విద్యార్థ
మాత్రమే యుండినను మూడుదివిజముగవిభజించి బోధించి
నారు. ఇప్పుడును బాల్యసంఖ్య అంతకంటే హెచ్చినది.
ఇప్పుడు రిడిజినేషను చేయుట కాటంకములేయగలవో మ
మూహించలేకున్నాము. దీనిగురించి మా తాలూకా సంఘము
నారు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారికి తెలియజేయుట
విషయమిచ్చుచున్నది. మా ప్రెసిడెంటు గారు వెనుకజేతక త్వరలో
నీ యేర్పాటు జేయునటుల నుత్తరపుట బంధువులకు బోజ
లాతురతతో చేదియున్నాడు.

డాక్టరు.

మాపురమున మూడుసంవత్సరములలోను డాక్టరుచుండి
పనిజేసిన డి. భవానిరావు ఎమ్. పి. డి. ఎమ్. గారిని వారివ్య
స్థానమైన దిక్షిణకన్నడజిల్లా ఉడికే బహుయింపిరి. వారి
క్రొడనంబు కాలము మిక్కిలి పొపుయు గడంబు ప్రజలకు
మేలొనరించుటకు పాటుపడినది వ్రాయుటకు పరిశీలించు
చున్నాము.

డాక్టర్ తాత్య మహమ్మదీయులు
వారి విద్య

మన ప్రతిష్ఠాపరల పరిపాలనలో చురుకైన గొప్పతనం చూస్తున్నాము. తాకిన విద్యతో బాటు మరల విద్యకు కూడ నేర్పుతున్నాము. ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. మంచిదే. కాని, ప్రతినిమిషము మనకు సహజముగా మితిమీరుతుంది. ఏ విధమైన మరల విద్యకు విద్యార్థులకు అవకాశంలేనో ప్రత్యేక విషయములకు విద్యా వికారములకు సంబంధముగా వనని నేర్పబడిన విషయము. ప్రతిష్ఠాపరలకు ప్రతిసారూప్యములేనూ సామాన్యమైనవికంటె వారికి కచ్చితమైన చక్కగా తెలియును. తరగతులలో జరగవలసిన పనుల నిర్ణయించుటయు, అయిదవములకు 5 గంటలలో అధ్యయనము 2 గంటలు ప్రతిదినము మరలబోధ నిమిత్తము వినియోగపడవలసిన బహుత్కరించుటయు అట్టి సామాన్యమైనవికంటె తెలిస్తే ప్రత్యేక విషయములకు ప్రతిష్ఠాపరలు ప్రతిసారూప్యముగా గంటల కంటె నేర్పవలసివచ్చును. మంచిదిమిత్రము. మంచియింపవు. పూర్వార్థం పరమములకు ద్రవ్యదాతలకు పరిపాలకులకు వారికి అనుబంధములకు ప్రతిష్ఠాపరలను విద్యార్థులకు మరలబోధములను ననుగతశిక్షణిక దేవులనున్నాడు. ఉపాధ్యాయులు పనితీరుతీరుగా చూచవచ్చును శుద్ధత్రోత్రియాలవలెనండి, మిగతావారు కత్తిరించుచున్నాడు, గొడవలు పెంచుచు, తమ వ్యవస్థాపరలకు ధరించుటకు ముందును ధరింపవలసిన వారు కొరెదలు, ఈ విషయములలో తమ పాత్రలను వచ్చేది విద్య

బెంగళూరు, జులై 18:— బెంగళూరు క్రైస్తవమున
జన సంఘమువారు గార్లిక వయోదేశము ఈదినము బెంగ
ళూరు లెన్డెంటు ఆరవలిట్ కెన్ సి. ఎన్. వి గారి యాజ
మాన్యముక్రింద జరిగెనది. గరి చురత్తర చక్ర్య చదువబడిన
జెనుక పోన్సుదేశమున నైవ్యముగను సంఘముతరపుర పు
చేయుచున్న సాండ్వచ్చగారు యుద్ధారంభమునుండి వివిధరంగ
ములలో నైవ్యములందు సంఘమువారు చేసినవలె గూర్చి
నడిచి, మహారాజు గారు 500 రూపాయలకు, లెన్డెంటు
గారు 800 రూపాయలను సంఘమున కిచ్చిరని ప్రకటించిరి
అట్లేయును స్వల్పార్థకన్యాశుమరు గావించి సంఘమువారు చేసిన
మహాకార్యములకు వారిని బహుళీకరించిరి

ఎల్లూరువాడలు. — మూలము సబ్ ఆరిసెంటు ఇక
పెక్కురుగానున్న వడ్రాది జగ న్నాథ రావు ఎమ్. ఏ. ఎక్. టి.
గారు అవంతపురములో నూతనముగా స్థాపించిన దొరతపపు
కళాశాలలో ఆరిసెంటు ప్యాఫెషరుగా నిర్ణయింపబడియి.

1916 సం॥ జూలై నెల 14-వ తేది.

(క విశేషములు.)	జూలై నెల 14 రేపి, ఉదయము Xంటలకు తాయునీడను అంగుళములు	ఉదయము 24 Xంటల లలో, నీడను ఉష్ణో Xల			మ. పాతము.	
		అర్ధవహుష్ణో Xల	అర్ధవహుష్ణో Xల	ఉదయము 24 Xంటలలో	8 వ వీలు మొ. శీతకి	9 వ వీలు మొ. శీతకి
కావాలపురము	29.834	84.5	77.0	0.56	5.18	12.15
కాల్వే	29.815	79.8	74.5	1.87	13.06	9.49
కాకినాడ	29.828	82.8	74.5	0.65	12.01	9.81
లంగూరు	29.807	80.2	73.9	0.60	19.78	9.28
కుంబూరు	...	80.4	73.7	0.17	2.78	9.54
నెల్లూరు	29.789	89.0	77.8	...	3.27	3.89
నూపూరు	29.789	90.9	77.1	0.04	5.87	5.29
దేవూరు	29.798	90.6	76.6	...	2.60	4.24
గాంధుజుము	29.790	94.8	79.8	...	2.42	4.70
కాలహ	29.880	84.4	76.2	0.55	60.50	31.80
తీరువనంతపురము	29.835	81.0	78.2	0.10	26.02	30.00
కొచ్చిక	29.831	83.7	72.8	1.92	52.80	56.16
కోకోట	29.831	82.2	75.3	0.04	58.13	60.68
మంగళూరు	29.811	81.8	74.1	0.10	65.74	64.21
కొంబాయి	...	...	...	...	...	...
హైదరాబాదు	...	...	...	...	...	...
అనంతపురము	...	87.0	72.2	0.53	7.65	5.27
బళ్లారి	29.781	89.8	75.5	2.32	7.58	5.50
బెర్హం	29.822	86.0	73.4	0.10	7.95	7.22
కడప	29.822	88.3	73.0	0.56	11.56	7.00
బెంగుళూరు	29.805	83.5	57.1	0.07	12.46	10.59
కొడేకనూరు	22.740	64.4	52.0	...	14.88	16.22
ఉదకమండలము	22.960	64.0	52.6	1.62	16.76	19.59
కోయంబూరు	29.829	87.1	70.8	0.58	6.60	6.37
కల్లూరు	29.828	91.7	72.0	0.07	14.41	8.48
శిలము	29.809	92.0	72.9	1.21	7.63	11.65
తిరువనావల్లి	29.811	92.1	73.4	0.39	5.45	6.96
పుదుకోట	29.808	94.5	74.4	1.60	9.00	7.87
మమర.	29.796	93.8	76.0	0.50	8.22	7.58
తిరువల్కేటి	...	...	...	...	3.11	5.08

కర్వత్రి కాయభాగము హెచ్చి. ది. రాజధానియందు
వేడి ఒకటిమొదలు రాండు దిగ్గిరికరకు తక్కువకులవాడు
తప్ప మధ్యమోష్టము పర్వత్రిమములుకం తెలియకున మలవాద
నందుమా మూలుగ కలము. మలవాదకొండ్రాంతమొందుకప్పు
కనటిపూటన, కాత్రియందును వేడి, మామూలుకం తెలియకున.
బందనా 18 దిగ్గిరితక్కువ. కట్టాటక మొత్తం తప్ప మబ్బులు
దటాగననుచు. పై పురితీరమనెత్తి అంతకు కరించినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్న

నాతావరణ కాప్రశ్నము.

(ବିକଟଭାରତୀ)

చాయగా కాళ్ళుపట్టాడు, చుబగా కాళ్ళు నడుతుంటే మైకంవచ్చి కళ్ళు మూతలు పడి వట్టెరుగనిద నవ్వింది. తెల్లవారే దాక తెలివీ రాతేను. కళ్ళనిప్పి కలయూనే ఇకేనుంది పటకాలేదు. బంటాలేదు. బాంకివానిల్లోనే లేవు. అన్నీ అరుంటగా అయిచాయి గాడిదీ అయిపోయిచాయి. నిన్నా రా? ఏమీ పిగోల తిన్నా గా చెప్పయంటారా? బొంబయిలో అబ్బుల్లా అజానాపేయిగా రొకనక్కాడు. ఆయనకు కాళ్ళు పట్టే ఆయన సినిమాకు అలీ చుహాడ్చుడు సాపేబు. నరి ఇకనేనుంది. చూచూలు ప్రకారం చుంగళవారం నాడు రాత్రి చున సాపేబు గారు బాంకినోట్లు భద్రంగా పుంటాయని పటకాలేయిలో పెట్టుకొని పటకా మొలకు పెట్టుకొని పండుకుంటే కాళ్ళుపట్టే ఆయన కాళ్ళుపట్టి నట్టే పట్టి కళ్ళు మూతలపడగానే కడుచుయత్కరంగా పటకా పూడదీసి 14 సంవలు పెట్టుకొని పరిగెత్తిపోయిచాడు భోగా నికేపోతే భోతెడసాయ్ నమం. ఏంచెయ్యం. చుహాకలి.

ఈ కాలంలో మాకును మహాత్మరంగా వుంది. తల్లి దండ్రులునూడ తిరుంగా మట్లాడ్డానికి వీలేను. అత్రాడ బిడ్డలతో బాట్లాడి, ఇంటానున కొడిలేను. కాపురం తిన్నగా లేకుంటేను. మగడు పెయ్యళ్ల పూసారి కేక్యాదానుడు అయి లేను. మద్దరాలికి ఘుసలి మొగుడు అభిస్తేను. ఇటీవల కరకు ల్లం కకటి వావరంచి కరుసురచ్చిగా వరుడు దొరకడం దుర్లభంగా వుంటేను. అతి సామాసంతో అడవాల్లు అమాంతంగా నూతిలో బడోగోతిలో బడోవివం దాగోకిరసనాయిలు బోసుకొని కాళ్ళకొనో నల్లవందూ నూనే తాగో ఆకుక్కడుప్రాణం కదలిపెట్టడం మనకేళంలా మాయాలు సంగ తెలిపాయింది. ఇల్లువంకభకు మించిపోయింది మరికొన్ని కచ్చాయి. పరీతు ఫేలైపోతే ప్రాణాలు కదిలినాళ్ల సంగతులు ముమెన్నో చదువుతున్నాం. ఇటీవల ఒక బిల్లి చదువుకునే పిల్లాడు. పిల్లాడంటే పిల్లాడుగాను. పెళ్లంతో కాపురం చేస్తున్నాడే. ఏదో పరీతులో ఫేలైపోయి అడుగుంచాత భార్యా తాడునూడ ఏకకాలమాడు ఏకకాయ్య మీద ప్రాణాలు కదిలారని చదివాం. ఎంత ఘోరంగా వుందోచూడండి. బొంబాయిలో ఒకపారిసీవారబ్బాయి తల్లి తిట్టిందనీతన ప్రాణాలు కదిలిపెట్టాను. తరువాతి ఆశాచూపే ఏమంది బాలామంటే ఏమంది. 24 ఏళ్లకొడుకు ఇట్టే ఎగి పోయినాడు. ఆ గృహదేవత అనేశించివుకు అనేమాట అసరానిమాట కిగితేతావు కప్పేతావు చూడకుండ ఎంతనోటికొనే అంతమాట ఎంతవీటికెక్కితే అంత దెబ్బకేస్తాను. కూడకు. కూడదు. కాలంయారింది. కాంతం భూషణం. దురీతం మరణం అనేమాట నిజమవుతోంది. వివాహించండి తొందరపడకండి.

అపహాసం పల్లవమహమ్మనిక రామ. ఎనుటిగారిని
ఈడించడం తమకేమో తమకు ఆ కలచేకారు చాలా
మంతున్నాడు. నవ్వుజ్వలం చాలా మితిమీరే ఎనుటిగారిని
నడిచుకొని చిన్న బుచ్చాలనే నుడింపుతుంది. కుద్ద
కుంఠం గూడా అకారకుగా తన మతమయ్య దారిపో
డంటే అల్లచేడి అపహాసం చేస్తారు. అందువల్ల వాళ్ళకేమీ
లాభం లేదు. బిళ్లకేమీ నష్టం లేదు. కలకత్తాలో కొంతగా
వెళ్లి చేసుకొని కుద్దకులే దుపతులు గృహప్రవేశమైతే
నమ్మకశక్తి వచ్చేనటే మందల కొనిల్ల మారుచేస్తారట.
ఇప్పుడుంటే మిరకేమో కాచాలని పైకిపోతున్నా చెప్పారట.

1. పునరుత్థానమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 2. మానవత్వమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 3. పునరుత్థానమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 4. మానవత్వమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 5. పునరుత్థానమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 6. మానవత్వమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 7. పునరుత్థానమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 8. మానవత్వమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 9. పునరుత్థానమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.
 10. మానవత్వమునకు సంబంధించి కులాలాశ్రయము.

కావ్యాన్ని చదివిన తరువాత ఎన్ని తెలుగు పాఠశాలల్లో
 కూడా కూడా చదివినా ఉండవచ్చు అంటే అది అసంభవం. రచనల్ని
 చదివాం చేతులు వ్రాసిన ఇంత రచ్చ చేయడం ఎదురు. ఈ
 పాఠశాల చదివాలు చదివిన తర్వాత చేతనా పని పడకండి.
 బ్రాహ్మణుల గా వ్రాయకండి బ్రాహ్మణ తెలిసిన వ్రాసిన
 చదువుగాని ఈ పాఠశాల అందుకున్నాయి. మొదటి
 ప్రశ్నకు మౌనంగా ఉండినా చదివినా ఉండవచ్చు అంటే అసంభవం.
 * * * *

పత్రికలవారి కింతట్చీంచి ఇంకో పాపచ్చింది. ప్రకటనలు నే
డబ్బుకోసం చూసుకోగూడదట. ఆ మందులు మంచివాకావా.

నటమిస్తాయా ఇవ్వరా? పరీక్ష చేసి మరీ తేల్చుకొంటా. ఆనా
చన మంచిదే అందాం. అది సాధ్యమే అందా కాదా అన్న
మాటేదీ. ఇది గాన ఆలోచన ఒక సంఘం వ్యవధాతే. అన్ని తం
దులు కొకాతే. వాదాతే. మోసం కనిపెట్టాతే. కేసు చేసి దొక్క
బద్దలై య్యారే. అందుకే దాక్షిణ్యం దావుంటే సాక్షుల కక్క
కొస్తారు. అంతకు వెంటబడికి దుబ్బుందాతే ఆ సాధ్యం. అంతో
పకారం. మోసగాళ్లకు ముట్టిచిప్ప అంటే గాని ఆదారిమీ
పెడదానిబట్టి వ్యతిరేకమైన బడిలే పులిమెరిటి.

కలముడినట్లుగా వ్రాస్తే పలచనైపోవడమేనని కార్యమేయంటుంది. జుగేమాటాడితే శాబానంటారు. జుగనిమాటాడితే చప్పట్లు కొంటారు. అలాగే అయిది ఒక అయ్యగారి వాగ్దే. అబ్బినెంటున్న ఒక అంతా అనుటా వుండులా రని రాజాన సాపం అప్రజ్ఞాత్ములు. అలాగెందుకు జరుగుతుంది బొంబాయివాడికి ప్రతిబంధకంమూలన కలాలు కట్టిపెట్టారు. పంజాబువారు బంగాళంవాకు ఆధ్వర్యం డెలగానా అతనిదేశంవారు అంతా అనుకున్నీ అని వ్రాయనేవ్రాగారు అంస్లో యిండియను పత్రికలు ఆర్కాటలు చేతునే చేసేయి. దేశభక్తుల పత్రికలు రాసేదేమో రాకునే రాజాయి. ఓటి మాటమాత్రం ఒకరు వీలననిపేరంటం గా మూడు గానీ మూపు వ్రాయారు.

ప్రశ్నోత్తరము

అందుచేత 18:— ఈ అధ్యాయమున జరిగిన యుద్ధమునందు కలిగినంత బలవంతు మిగిలినవారైనను జరిగినందున ఇచ్చట సో గుచాలక క్షిప్రో జరుగవలసింది. అందుచే కందకములను మెరుగుచేసి, కందకములలో జర్మను సైనికులు క్రొక్కరిసియుండిరి. మొదట ఆంగ్ల సేనలు తీవ్రముగ పోరాడెను కాకముందే. పిమ్మట జర్మను సేనలు మరల పటాసాలు తలపడెను. ఆంగ్ల సేనలు మొదట పోవుచు “తానుకు తానుకు మీకు ఫలితము త్వరలో తెలియగలదు” అగ్నివా సరసముడై నుడివెను. అంతట ఆంగ్ల సేనలగుండ్లు మురిపించునా గెలు. తరువాత ఆంగ్ల సేనలు మరల తలపడెను. అప్పుడు సోగధనాదీనంబులమైనది. రెండుటలపై పోరి ఆంగ్ల సేన అధిచంద్రాకృతిని తలపడి జర్మనులు ముట్టుకొనగ వారా నడుచుచుండి ననింతకుండ తప్పించుకొనుటకు సాగిపోయి రని ఒక చరారు డేజీముడు జాగ్రత్త.

మ హేష్వర వనియ్యిందా? అని
ఇంకాగూడ సత్యవారణాసికి వారు జరిగినది, శత్రువులు
తేల మానవులతో దాగియుండి యొక్క శత్రువు మామ్రెవడికి
భీకరయ్యిండు జరిగింది. చివర కాపురజేతమొక్కరుల వశమై
నది. ఇప్పుడాంధ్ర సేనలు జర్మనుల చెందర వరుసును 800 మంది
దూరమందున్నవి

మెయిలు స్త్రీ నుకు
బొంబాయి జూలై 14:— మౌట్ బాతను మెయిలు
స్త్రీ నుకు ఈ నెల 175 లేదా బుధ నాడనుకాదు సామంతాలకు
6 సంవత్సరం బొంబాయికి వచ్చును. దీనిలో స్త్రీ పుట్టినాడు వచ్చు
చున్నది.

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రకాశము.

హాళింను యుద్ధమునలన బయిదానా.
 హేళి జూలై 18 — యుద్ధ కాణము 7 వేల హేళి పో.
 నాబు బయిదానా కావలెనని లెంపం సభ హా సవనానినంపి.

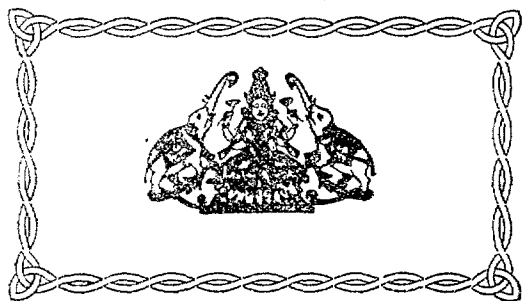
మైసూరు రివిన్యూ కమిషనరు
మైసూరు రివిన్యూ కమిషనరు యంత్రాధిపతి కలగ
మైసూరులో కృష్ణవరమల కావలబేయి, జేయియ్యి నామ
విజయింపబడెను.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ ప్రెజిడెన్సీ కడప
మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలా సర్కిల్
డెప్ థింగ్ గారు నాకు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ నాటికల
సాగింక, నియమించుకొని. మీ విశ్వవిద్యాలయ ప్రధాన్
ములతో నా వాడుకలు.

మైసూరు లాన్సర్స్ చిఫ్ సంఘము.
ఈనెదికి చాలై 8 వ తేదీఁజును 1111 రూపాయలు
ప్రొ.గెనవి.

విషయసూక్రమణిక.

గోపాలకృష్ణ ఆకర్షణగారు	2
జూబిలీ	8
బడియ పొందా దేశ మహమ్మదీయులు—విద్య బంధనం	4
సింహులు—విశేషము	5
ప్రధానవ్యాసము	
పరిశ్రమాగారములు—మన రాజధాని	6
విద్యుత్, స్థానిక వాస్తవము	7
విరోధా మహాసభాగ్రామము.	
విశేషతంత్రీవాదము	8-9
దేశీయతంత్రీవాదము	10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	11-12

ఆంధ్రవత్రిక

1916 వ సం॥ జూలై నెల 14-వ తేది
శుక్రవారము.

పరిశ్రమాగారములు
మన రాజధాని.

మన రాజధానిలో ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహమిత్తు రని ప్రాంతవభూమి యంతటను పేరుకలదు. సంగ్రామ కాల మగుట చేత పరిశ్రమలకు ఎక్కువ అవకాశము కలదని ఇంకొక ప్రతీతి. ఈ రెండును నిజములే అగునెడల మన రాజధానిలో పరిశ్రమాగారములు చక్కగా పెంపు చూపవలసి యుండును. అట్టి భాగ్యము మనకు కట్టలేదనుట 1915-వ సంవత్సరపు పరిశ్రమాగారముల పరిశోధకారులు ప్రకటించిన నివేదికమువలన స్పష్ట మగుచున్నది. పేరునకు పరిశ్రమాగారముల అంకెలు పెరిగినవి. 49 గురకు తక్కువ గాక కనిపారు పనిచేయు స్థానముల కన్నిటికిని కర్మాగార నామము వ్రాయుచున్నది. అట్టి కర్మాగారములు 1914 లో 391 మాత్ర ముండినవి. 1915 లో ఈ యంకె 417 నకు అభివృద్ధియైనది. కర్మాగారములు ఎన్ని యున్నను ఎప్పుడును మూసి యుండునవి కొన్ని యుండక నోవు. రెండు సంవత్సరములు అట్లు మూసియుండినను గాని అధికారులు వానిని కర్మాగారముల వర్జికలోనుండి తొలగించరు. కాబట్టి పనిచేయు కర్మాగారముల సంఖ్య మొత్తము కర్మాగారముల సంఖ్య కంటె ఎల్లప్పుడు తక్కువగానే కన్పించుచుండును. 1914 లో పనిచేయుచుండిన కర్మాగారములు 378. 1915 లో 396 కర్మాగారములు పనిచేసినవి. ఈ విషయము కూడ 1915 లో పరిశ్రమ ఎక్కువ జరిగినట్లు చెప్పులపి వచ్చుచున్నది. ప్రత్యేకముగా పరిశ్రమ పరిశ్రమను విస్తరించు చూతము. యుద్ధ కాలము గదా మందుగుండుల కర్మాగారములు ఎన్నియో స్థాపితములే యుండునని చదువరు తెలుసుకొనుటకు కావలెను. ఈ తెగకు చేరిన

కర్మాగారము లెన్నియో లేవు. రెండు మాత్రము కానవచ్చుచున్నవి. అందులో ఒక్కటి మాత్రమే మందుగుండులను చేయునదిగను రెండవది చేపి పెట్టునదిగను నున్న టైలచవలెనను ననుమానము నోచుచున్నది. రైల్వే కర్మాగారములు 1914 లో 17 యుండినవి 1915 లో 19 యగుట చూడవచ్చును. యుద్ధాదిని రైల్వే కర్మాగారములు ప్రభుత్వము వారి పనికి సిద్ధములగుట వింటిమి. కాబట్టి ఈ కర్మాగారములు కూడ మందుగుండుల పని చేయుచున్నవా అని కొందరు ఊహించ జూడవచ్చును. అయిన రైల్వేలపని రైల్వేలకు కావలసినంత యున్నది. అసలే రైల్వేలలో ప్రజల కనుకూలములు తక్కువ యను మొర మిన్నముట్టి యుండినది. యుద్ధముచే రైల్వేల కుండిన సాధనసంపత్తి కొరవడినది. అధమపక్షము ఇందులో పదియవ భాగము యుద్ధకార్యముల కుపయోగింప బడుచున్నదనిన తప్పుగాదు. దేశములోపల నైనను రైల్వేలకు పని తగ్గలేదు. తక్కువ సాధనసంపత్తితో అదివరకే బరువుగానుండిన పనిని నిర్వహించుట సులభసాధ్యముకాదు. రైల్వే కర్మాగారము లితరపనులకు నుపయోగపడజాల వనుట ఇందు వలన విశేషము. కాబట్టి యుద్ధకాలమున ముఖ్య పరిశ్రమ యనదగిన మందుగుండుపరిశ్రమ రైల్వే కర్మాగారములలో ఎంతో జరుగుచున్నదని యనుకొన విలులేదు. శత్రువును చూర్ణముచేయు సాగుగ్రివి సామ్రాజ్యమంతయు పుష్కలముగా నిర్మించుచుండ మన రాజధాని కాస్వాత్మత్య మెంతో దొరకలేదు. తక్కిన పరిశ్రమాగారములలో విద్యుత్తు మరలును ప్రత్తిపెన్నులను ఎప్పటివలె విజృంభణమును కనబరచినవి. విద్యుత్తుమరలు 1914లో 110 యుండినవి 1915 లో 115 అయినవి. 1913 లో 96 మాత్ర ముండినవనుట గమనింపవలెను. ఈమరలు ముఖ్యముగా కృష్ణజిల్లాలో 40, గోదావరిలో 21, గుంటూరులో 15 కన్పించుచున్నవి ఇతరజిల్లాలలో ఒక్క తంజావూరుమాత్రము 22 మరలకు స్థానమైనది. ప్రత్తిపెన్నులలోను ఆంధ్రమండలములే అగ్రస్థానమును కాంచుచున్నవి. గుంటూరుజిల్లాలో 32; బళ్లారిలో 19; అనంతపురములో పండ్రెండు; కర్నూలులో 11. తరువాత కోయంబుత్తూరు 10 టి లో పొడచూపుచున్నది. విద్యుత్తుమరలు విద్యుత్తు ఎగుమతికి తోడ్పడుచున్నవి. ప్రత్తిపెన్నులు ప్రత్తిఎగుమతికి ప్రబలాధారములగుచున్నవి. ఆంధ్రమండలములలో నుత్పత్తియగు ముఖ్యపంటలు రెంటిని బయటికి పంపివేయుటకు మనము కావలసి నన్ని కర్మాగారములను కట్టించుకొనినా మనుట తెల్లము. అపకృతస్తువులను ఉపయోగించుకొను యోగ్యత మనకే మైనను మిగిలినదేమో విచరించుట యవసరము. కక్రవస్తువులను సిద్ధముచేయు కర్మాగారములు మన రాజధానిలో నెక్కువగా లేకున్నను కొన్ని యైనను గలవు. ప్రత్తివడకుట, వస్త్రములు నేయుటలకు సంబంధించిన కర్మాగారము లీ రాజధానిలో 16 నుండి 18 కి హెచ్చినవి. ఇందులో రెండు తప్పు తక్కిన వన్నియు ను ఆంధ్రేశ్వర మండలములందున్నవి. ఆంధ్రమండలములలో నొక్కటి యగు బళ్లారియందు మాడిన మేడము శేషము కర్మాగారము ప్రత్తి వడకు

చుండినది. అది మూయబడుట మాత్రము ఆంధ్రుల కార్య క్రమమునకు నిదర్శనముగా కానవచ్చుచున్నది. రాజధానిలో అభివృద్ధి చూపిన పరిశ్రమాగారములు మరి రెండు తెగలకు చేరినవి కలవు. చక్కెర కర్మాగార మొక్కటి నూతనముగా నేర్పడినది. నూనె పరిశ్రమాగారములును ఐదు హెచ్చినవి. చక్కెర పరిశ్రమ లారింటిలో మూడు ఆంధ్రదేశమున నున్నవి. క్రొత్తగా ఏర్పడినది ఎచ్చటిదో చెప్పుటకు నూ యెదుటి కార్యనివేదికమున ఆధారము లేదు. నూనె పరిశ్రమాగారములు విశేషము ఆంధ్రమండలములలోనే యున్నవి. ఇది కొంత సంతృప్తికరమే కదా! నార పరిశ్రమాగారములును ఆంధ్రమండలములందే యున్నవి. ఇదియు వికాస దాయకము. ముఖ్యోత్పత్తి ప్రత్తికి మాత్రము గతిలేక యుండుటను ఆంధ్రులు సూక్ష్మదృష్టితో నానొచింపవలసి యున్నాడు. మన రాజధానిలో మేము పైన పేర్కొనిన తెగలకు చేరిన కర్మాగారములు కాక కొంచెము ప్రముఖముగా నుండునవి తోళ్ళి కర్మాగారములు. ఇవి మూడుండినవి రెండైనవి. గాజకర్మాగారము 1913 లో నుండినది నేడు లేదు. పరిశ్రామిక శాఖనా రేడియో పనిచేతురని రాజధాని ఎరుదుమాను చుండినది కాని ఇంకను ఆ విషయ మేముయు లేలేదు. ఎప్పుడు తేలునో ఎవ్వరును చెప్పజాలకు కాబోలును. పెన్సిల్వేనియాకర్మాగారములుకాని నబ్బుల కర్మాగారములు కాని అగ్గిపుల్లల కర్మాగారములు కాని ఏవియు మాయెదుటి కార్యనివేదికమున నమూదుకాలేదు. ఈ రీతిగా మనరాజధానియొక్క పారిశ్రామిక జీవనము 1915వ సంవత్సరమున ఎప్పటి నిద్రబోతుతనముననే యుండినది. అప్పు టచట జరిగిన విచారణలనుబట్టి చూడగా పారిశ్రామిక కార్యములకు వ్యవసాయములోనినా రెవ్వరును ఆర్జితులు కాలేదట! పరిశ్రమలోనినారే వ్యవసాయములోనికి ప్రవేశించి పనిచేసికొనవారట! పారిశ్రామిక జీవనము అధమస్థితియందున్నదనుటకు నింతకంటెను ప్రబలతర నిదర్శనము అవసరము కాదు. మనరాజధాని గతి యిట్లున్నను మన రాజధానియే పారిశ్రామికముగా ప్రభుత్వమువారి వలన ఎక్కువ ప్రోత్సాహము పొందునది యట! దీనినిబట్టి ప్రాంతవ పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఇట్లుండునని సులభముగా గ్రహించవచ్చును గదా.

నవీన దృష్టిపథము.

మనభూమిలో పరిశ్రమ అభివృద్ధియగుట లేదు. ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమలనుకములు వేయునట్లు కానరాదు. పరిశ్రమాభివృద్ధికి కార్యక్రమమున తోడ్పడుటయు తోచదు. ఏదో కమిషనుకటి ఏర్పరచినారే కాని అది చేయగలవని యెంత కలహో తెలియదు. దానికి పెట్టినమితులు అభివృద్ధిమార్గములను నూదించుటకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చునవిగా లేవు. స్వపరిపాలనా విషయమా మన యధికారులకు గిట్టనే గిట్టదు. దీని దినమును నిరోధకదృష్టి హెచ్చగుచున్నది. ఒక పనికని ఏర్పడిన నిరోధక శాసనములు ఎల్లపనులకును వినియోగింపబడుచున్నవి. యుద్ధావసరములకు వినియోగింపదగిన జేతరక్షణశాసనము యుద్ధమునకు సంబంధములేని విషయములలో అనిబీసెంటువంటివారి నెత్తిన విరిగి పడుచున్నది. ప్రజలను సైన్యములలోనికి తీసికొను

స్థానిక వార్తలు

ట్రస్టి కేసు ఉపన్యాసములు:— కేరళి శివ వారము సాయంకాలము 6-15 గంటలకు ప్రాధమిక లియో నాథుగారు “ప్రస్తుతపు సమస్యనోద్యమము” వై కల్లెలు చుందరములో నువ్వనించెదరు.

న్యాయండియో జన్మదినము:— న్యాయండి యాద్రాతి తృతీయజన్మ దినము రుట్టేసి నేటిదినముధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకా సుస్థాపనముగారి వారందఱును సమావేశమయి బెంటుచుట్ట వైద్యాగారిల వున్నమాటలంకెకులకేసి ఆశీర్వదించిరి.

చెన్నపురి పురపాలక సంఘము:— చెన్నపురి పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు మోలనీ గారు ఈ నెల 17న తేదీనండి 15వోజులు (విదేశీ సెలవుల తీసికొనుచున్నారు. వారి స్థానమున రెవిన్యూఅఫీసరు, రావుబహద్రగారి. విజయ రాఘవాచారి గారు నియోగింపబడిరి.

బాంకూరాజ్ గారు నివారణము:— బాంకూరాజ్ గారు నివారణార్థము వాదనాంశములలో స్వామివిజయకాండ సంఘమువారు, శ్రీరామకృష్ణమఠముగారిద్వార్యులును ఉపసంఘముగా బయటకే తమ యాదవ్యక్తిని వినియోగించి చుదామూలకముగా పాట్లకు వసూలుచేసి బాంకూరాజ్ కింపుచున్నారు.

శ్రీశారదాసంఘము:— కేరళి శివవారము ధ్యాహ్నము 8 గంటలకు సాయంకాలము 8 గంటలవరకును వైసంఘమువారు ట్రీప్టికేరు, తులసింగప్పెరుమార్ గారి విలపితులందలి కొరతలకు బాలికాగృహాలా చుందరములో సమావేశమయ్యెదరు. దాక్షకు చాచులమ్మ, కుండీబో కృష్ణదేవి అమ్మగారు, శ్రీమతిజయబాయి, రాజేశ్వరమ్మ గారులు ఉపన్యాసములు జరిగెదరు.

భారతీయ నారి సమావేశము:— పరమపూర్వ సభవారి యాజమాన్యముకింద ఆలందూరుగారి ఆర్య బాలికాగృహాల చుందరమున కొక భారతీయ నారి సమావేశము జరిగెను. “శ్రీ భర్తముల” గార్లు శ్రీమతి కృష్ణదేవి అమ్మగారు ఉత్సాహకరముగా నువ్వనించెరి. చుందరములకు చురుటకును, కుటుంబాభివృద్ధికి, కుటుంబ సౌఖ్యమునకును ప్రతి శ్రీకిరి సద్భాగ్యతయు, సత్వర ప్రయత్నముల ఆశీర్వాదములయిన ఆచార్య శ్రీనిధ్య మూలబీజమనియు ఆ మెమునావర్తించెను.

పోలీసు బహుమతులు:— కాయూరు సబ్. జెయిలులోనుండి తప్పించుకొని పోయిన కొండల నిద్దని మరల పట్టుకొనుటయందు నిపుణులుగా పనిచేసినందున కోయూరు బహుమతి ఇవ్వబడ్డది ఎక్. ఎస్. యాజ్ఞేయం బిల్లే గారికి రూ. 300 ల బహుమతి యొసగబడెను. ఆ కేసులోనే పనిచేసిన కబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కున్నప్పాయి వాయూరుగారి యొక్క పేరును చురుగున పోలీసుల బెట్టెలుల పేరులకు చుందరిని చేసినటుల నమూనా చేసికొనిరి.

జి. హెచ్. లియోనార్డు గారి ఉపన్యాసము:— నిన్నటిసాయంకాలమున లియోనార్డు గారు “ప్రస్తుతకాలపు సంఘసేవోద్యమముల” గూర్చియు క్రైస్తవ యువజన సంఘ చుందరములో నువ్వనించెరి. వి. యస్ కినివాసకాశ్రమి గారి గృహధాతృత్వము వహించి, పాటిశ్రామికాభివృద్ధి కలనకు, ఆశోక్యత, కృతహాస సంబంధముల కలనకు జనులు కలసి మెలసి తిరుగుట కనేకోఆరకా శయము కలుగుచున్నవనియు, సంఘసేవ చేయుటలో “శోగము నచ్చినపిమ్మట దానిని కుదుర్చు బ్రతుక్కించుట కన్న శోగము గాకుండునటులు బాగ్యతరముల మేలకు ఆంధ్రేశు సామెత వారును కుండయోగియగుచు, మాలినాండ మాలి లధికముతేసిన ఆకలితో బాధపడునా సంఖ్య తిగ్గులము, ఆశోగ్యునిలకు వ్యాపింపజేయుట లలం శోకులసంఖ్య తగ్గుటయు ఇందులకు దాహరణము లనియు, సంఘసేవ అన్ని నాలుగు వాటికి, మతముల వారికి ఆవశ్యకమే నునియు, ఈ విషయమునందెన అన్ని నాతిమతియుల నాకును ఆశోక్యతాభివృద్ధి గలిగి బ్రతుకుచున్నయు, ప్రజలందఱును శుభ్రులగుటలకిం ముఖ్యము ఆశోక్యత స్నేహభివృద్ధియే మోయెను లియోనార్డు గారు నెలవిచ్చిరి.

300 లును నల్ల వార్తానులో 100 గురును అవసరముట! దీని కర్తము నతిశయోక్తితో జెప్పట మునుముకాదు. మన కన్నీయు చేకూరుట క్లిష్టత్రాతలు చాలునని యనువారమును గాము. కాని ఈ వ్రాతలవలన నొకటిమాత్రము సిద్ధము. ముందు సామ్రాజ్యమున తెల్ల నల్ల తెక్కువలము నంది యుండబోవు. ఆర్థికలాభాలాభములు రాజకీయ లాభాలాభములు సర్వ వియామకములకు సాధారములు కాగలవు అట్టివో. మనము కదిత్రను చేయుట మాత్ర మనసరము. అందరవలెనే మనమును స్వశక్తి కలవార ముని వియాపించుటే యాలస్యము. నూతనదృష్టిపథము మనయెడల పనిచేసి తీరకతప్పదు. మనకు న్యాయము సమకూరక నిలువదు. మన గౌరవమును మాత్రము మనము స్థాపించుకొనవలెను.

విద్యార్థి వేతనములు. మన ఇండియా కృషివ్యవహార విద్యార్థి వేతనముల నేకము లిచ్చుచున్నాడు. అది మొత్తమును పది నేడున్నది. అందులో, రెండు తక్కువ క్లిష్టతరముల కర్మ హెండవులకును చెందుచున్నది. కడతట ప్రకటితమైనది ఇటీవలనే స్థాపితమైనది. హైదరాబాద్ శ్రీమంత్రివర్యులు వాళ్ళాత్య భూములలో నేర్చుకొనట కిది ఏర్పడినది. అభ్యర్థి ఇచ్చటి విశ్వవిద్యాలయములలో నొక్కట పట్టుకుండలెను. మూడు సంవత్సరములు మొదలు విదు సంతక త్సరముల పరిమితి వరకు విద్యార్థి భృతి నందవచ్చును. సంవత్సరములకు 200 వరకును మొత్తము. వైద్యవిద్యకు గాక యితరవిద్యకును ఈభృతి యిచ్చుటకును దీనిని ప్రకటించు వందగ్గము ప్రభుత్వమువారు తామిచ్చు అన్ని విద్యార్థి వేతనముల విషయమున ఒక్కచోట చేర్చు ప్రకటించి నారు. విద్యార్థి భృతి సంకతి తెలిసికొన నెంచి నకు ఈభృతికలనను జూచిన శేల గలదు. ఇది విద్యార్థుల నభ్యర్థించువారలకు మిక్కిలియును కూలము కలుట సంభేదములేదు.

పోలీసు భటులను దండింపకుడు.

కలకత్తా పోలీసు కమిషనరు గారు క్రింది యువోగ్యులకు కొకయుత్తరపు పదివారం! పాడుకనిస్తే బిలు కనిస్తే బిలులవైనను సాధ్యంట్లును చున్న గువారి వైకు ఆపరాధము విధింపబడరి హెచ్చరించి నాడు! ఈయుత్తరపు ఏల ఆన సరమైనదో తెలిసికొనుట కష్టము. ఒకవేళ క్రింది యధికారులు కఠినముగా ప్రవర్తించుచును లేమో అట్లు ప్రరధించుచుండియెడల ఈయుత్తరపున కర్తము కలదు. లేక కమిషనరు గారు కనిస్తే బిలుల చున్న గువారి పోల్కొస్తే పరమ ను ద్దేశముకలవారలకురే ఈ యుత్తరపు చెప్పబోతున్నప్పుడు భయమున పోలీసుభటులు తమతమ వ్యాపారములకు చక్కగా పాగించవచ్చును. పోలీసు వారి కిక్కట్లులెక్కువ గావచ్చు వికలా సౌఖ్యముభవింప లెత్తిన మాత్రము ఈ యుత్తరపు చేయబడలేదని నమ్మతిగియున్నది.

న్యాయస్థాన వార్తలు

ఎక్కువ పోలీసుకొద్దు.

పి. వారాహణ మెనుగారు.

కుక్కల దొంగిలించుట:— కరకురాయచెట్టి అక ధన వంతుకు మదరాసునకు తరయగా వచ్చుచుండును. మూడు మాసముల క్రిందట వచ్చునపు దత్తము తన బసకు సమీపమునందు సాలివాని కుక్కను నూచి వానిని తన కిమ్మని సాలి వాని నకుగ నతడంగీకరింప లేదనియు పిమ్మట ఈ నెల ఆముదగ తేదీన మరల నతడు చెప్పపురికిరచ్చెనుయు, అతడు వచ్చునపుడు ఆ కుక్కను తీసికొని పోయెననియు చెప్పి సాలివాని కేసు చేసెను. పోలీసువారు కల్లూరునకు బోయి మరకురాయ చెట్టికి కుక్కను గూడ తీసికొని రిచ్చిరి. కేసు విచారింపపుడు కుక్క తనదని దావాదాడుకు తనదని ముద్దా యయెను వాయలాడిరి. న్యాయాధికారి కుక్కను కోర్టు అభ్యర్థి నిలువజెట్టింది ముద్దాయని బిలుర నిలుపించెను. కుక్క వారివద్దకు బోయెను. దావాదాడు చేత పిలిపింకగా కుక్క వారివద్దకుగూడపోయెను. మెనుగారు కుక్కను దావాదాగున కిప్పించి తీసి ముద్దాయకే నెరవాదింపించుటకు తగినంత సాక్ష్యములేదని కేసు కొట్టివేరి.

సమస్యను ఆలోచించు అధికారులే లేరు. ఆయుధ శాసనపు బలిమియు పతికాశాసనము బలిమియు తెగట కానరాదు. ధరావత్తుల గోల మిక్కు చుట్టి నది ఆంగ్లసేనులోమాదితమా వి.సి.ఎస్. శాసనము ఇండియా ప్రభుత్వ శాసనము ఇండియా ప్రభుత్వ శాసన సంస్కరణ శాసనము ఇట్టివన్నియును మరల నడుగకయే చేసి నైచుచున్నారు. మనము ఎదురు వల్లు చున్నను వినిపించుకొనుట లేదు. ఎన్ని సభలు జరిపినను ఎన్ని విన్నవము లుపింపినను పలము కానము. మనలోకూడ ఇచ్చటి ఆంగ్ల హైందవులు ఏకమైనను ఈ ఏకవాక్కునకుగూడ విలువలేదు. ఛేబల్లేగారు మొన్న పదునొకం డవతేదీన మన వ్యాపారసంఘముల ప్రతినిధుల కిచ్చిన ప్రత్యుత్తర ముగించివును. ఇండియా ప్రభుత్వ శాసన సంస్కరణ శాసనము యథావిధిగా నిర్మితమై పోవలసినదని నాడు. ఎక్కడి మన మొరలు? ఎక్కడి మన విన్నవములు? ఎక్కడి మన ప్రతినిధులపాట్లు? అన్నియు నివ్వలములు. ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు సామ్రాజ్యపు పురస్కారమును ప్రశంసించు నప్పుడైనను మన విషయమును ప్రశంసించరు ఆస్పిష్ట మహాకయున కాగోల పట్టలేదు. ఛేబల్లేగారు కింతకుపట్టలేదు. హ్యూనున కిండియా యెలున్నదో ఆగోచన యవసరములేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మనదేశము నెడల నూతనదృష్టి కలదని యనుకొనవచ్చునా అను సంశయము హైందవులకు బుట్టులలో విపరీత మేమియును లేదు. అట్టి సంశయము నిశ్చయముగా సహజమనియే చూయభిప్రాయము. అయినను మనము నిరాశ చెందవలసిన పనిమాత్రము కానరాదు. మన యోధునిలు రణరంగమున హైందవ ప్రతాపమును నెరిపినారు. సామ్రాజ్యములోని సాశ్వత్య యోధాగ్రేవగుల మెప్పులనే గాక సామ్రాజ్యము బయటి యోధాగ్రేవగుల మెప్పులకు గూడ పాత్రులైనారు. మన లక్ష్మీపుత్రులు, జమీందారులు, రాజులు, మహారాజులు సర్వస్వమును సామ్రాజ్యవసరమున కాయత్రి మొన్న సామ్రాజ్య దృష్టినే గాక కొక దృష్టిచంతయు హైందవమని నైపునకు వాకర్పించినారు. హైందవ ప్రజ విద్యావంతులు నామకులుగ అప్రతిమాన సామ్రాజ్యభక్తి కనుబరచి బ్రిటిషు సామ్రాజ్య శత్రువుల కచ్చెరువును బుట్టించినారు. లోకము నందలి యితర రాష్ట్రముల గౌరవమునకు పాత్రులయినారు. అధికారులు మన హక్కులను ఒప్పుకొనిన ఒప్పుకొనవచ్చును. లేకున్న లేదు. వారు దృష్టికథయును మార్పుకొనిన మార్పుకొననిండు. లేకున్న నల్ల యుండనిండు. వెంటనే మేలుచేతు ప్రయత్నించిన ప్రయత్నించనిండు. లేకున్న అలసభావము నంగీకరింపనిండు. ఆంగ్లభూమియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును లోకమును హైందవభూమి యొక్క స్వాతంత్ర్యములను అంగీకరింపక యుండజాలవు. ఆంగ్లపత్రికల వ్రాసులు అధినివేతపత్రికల వ్యాఖ్యానములు కొన్ని కొన్ని హైందవసానుభూతి గలవి అప్పుడప్పుడు ప్రకటితము లగుచునే యున్నవి. కాలక్రమమున నివి హెచ్చుతప్పవు. నేడు మా కందిన యిండియా పత్రిక బేసిలు వచ్చునపు అను నాంగ్లగ్రంథకర్త వ్రాసిన గ్రంథ మొక్కటిని విమర్శించుచున్నది. అతడు సామ్రాజ్య రాజ్యాంగసభా నిర్మాణమును గురించి వ్రాయుచు అందుకు నిర్వచితులు హైందవభూమినుండి కూడ రావలసియుండు రనినాడు. ఆసభ రెండుభాగములు కలదిగా నుండవలెనట. శిష్టసభయొకటి. ప్రతినిధిసభ యొకటి. శిష్టసభలో 200 సభ్యులుండవలెనట. వారిలో 50 గురు నల్ల వారుండవలెనట. ప్రతినిధిసభలో మొత్తము

ఐరోపా మహా సంగ్రామము

ఎర్రమునకు పశ్చిమమున రష్యావారి పురోగమనము.

మమభాటుము పట్టువడుట—తురుష్కులు చెల్లాచెదురగుట.

మక్కామరీపుగారి హితులు విజయులగుట.

యధాపాదగ్రుల నిర్మాణము—సెలవుదినములు వంత్రుగారి ప్రకటనము.

[రైటు రు ఏ జెన్సీ.]

ఇంగ్లాండు

ప్రతియొక్కమతి నిషేధింపబడుట.

లండను, జూలై 13:—రైటు రైటు తెలుపుచున్నాడు. హాండు డేజీముగుండ తటస్థదేశములకు ప్రతియొక్కమతి చేయ గూడదని ఆంగ్ల దేశమువారు పెదబెట్టిన వర్తకసంఘము వారికి వ్రాసిరి.

ఆయుధనిర్మాణము ఆగిస్తునెలవులు

లండను, జూలై 12:—లాడుకు బార్బిగారిని నియ మాన సారము మరల మోజింప కక్కరలేకుండ నొక చట్ట ముకూడింప బడునని తెలియుచున్నది. ఆగిస్తు సెలవులను సెప్టెంబరులో నుపయోగించు కొనవలసినదని లాయరు బార్బి గారు యుద్ధ సామగ్రిలను చేయుచున్న పరిపాలనను కోరదలచిరి తెలియుచున్నది.

క్రైస్తవ యువజనసంఘములు

బార్బి సార్యభాముని సంక్షేమము.

లండను, జూలై 12:—ఆయా దేశములందున్న క్రైస్తవ సంఘములు యుద్ధవిషయమున క్రైస్తవో పా చేసినందులకు వారికి తమకృతజ్ఞతను తెలుపవలసినదని ప్రజాస్వామ్య చక్రవర్తి గారు హిందూదేశమును ఇతర దేశములను త్వరలోదర్శింపరచుచున్న లండను క్రైస్తవ యువజనసంఘ కార్యదర్శి వీగ్స్ గారికి వ్రాసిరి.

రష్యా జవానుల సంధి.

లండను, జూలై 13:—రష్యాజవానులసంధి మాత్రములు ప్రకటించబడకముందే జపానువారు రష్యానుగా ఆంగ్లే యు లకు వారిని తెలియజేసినది కాదున్నసభలో రాబర్టు సెసిలు ప్రభుత్వము చెప్పిరి. అందుచే సంధిమాత్రములు తృప్తికర ముగానైనది రష్యాకు జపానుకు ఆంగ్లే యులు వ్రాసిరి. ఇదితప్ప రష్యా జవాను ఇంగ్లాండులకు ఇతర సమాచారము లేమియును జరుగలేదు.

గవర్నమెంటు సెలవు దినములు.

ప్రస్తుతము నిలిపివేయుట.

లండను, జూలై 13:—ఈ దినమున ఆస్ట్రేలియ నుండి గారు కాచుకున్నదాని మాట్లాడుచు ముందు క్రికెటింగువలన గవర్నమెంటు సెలవుదినములన్నియు ప్రస్తుతము యుద్ధమువలన నిలిపివేయవలయునని తీర్మానముకూడింది. దీనివిషయమై ఈ ప్రభుత్వపుత్తెరములు జరుగుచున్నవి. మిత్రియందలివారు శత్రువువలన పారిగంభిరింపబడినందున తృప్తికరమైన సేవలను తీర్చుచున్న వనియు, వనకు సంపూర్ణవిజయము కలుగుటకు యుద్ధోత్సాహముల యొక్కయు మండుగుండు సాయముల యొక్కయు సరఫరా కేవలముగా కావలయును గనక ప్రస్తుతము గవర్నమెంటు సెలవుదినములన్నిటిని నిలిపి వేయుట అవసరమగుచున్నదనియు, జపానువలన ఈ తీర్మా నము వామోదించగలరని లాయ సమ్మతున్నాడనియు ఆ స్ట్రేలియ నుండి వ్రాసెను.

కేంబ్రేజ్ విజ్ఞాపన చిహ్నానిధి

కేంబ్రేజ్ విజ్ఞాపన చిహ్నానిధి

లండను, జూలై 13:—కేంబ్రేజ్ విజ్ఞాపన చిహ్నానిధి గలది కావడము తగిన వానికోర్కెలను కొలు కను సెలవుల కొరతను నివారించెదమని మేము ప్రభుత్వ యొక్క తెలుపుచున్నది. ఈ ధి సంఘముల లామున్ డోన్, డెప్సీ నోస్ట్రీ, కోర్మరు ప్రభుత్వము, బియ్యసభ, నో విలియం బర్నెట్ గారును సభ్యులు. ఆలెగ్జాండ్రా చహారాచిగారు అధ్యక్షురాలుగానున్నారు.

ఒక జలాంతరము 4 చిన్న నావలను ముంచుట.

లండను, జూలై 13:—ఒక జలాంతరము 2 చిన్న నావ లను, 2 వేపలు పట్టువారి పడవలను ముంచెను. వానియందలి వారందఱు రక్షింపబడిరి.

ఫ్రాన్సు

పరాసువారి ప్రకటనము.

పారిసు, జూలై 13:—జర్మనులు ఫిరంగి ప్రయత్నము లను ముందు పూర్తిగాచేసికొని నూదిల్కోటను ముట్టడించిరి. ఉదయము 10 గంటలకు పరాసు పరాత్రికయు స్టోక్ గ్రా మము, వాన్ ముటిర్ ఆదవులయందు శత్రుసేనలను తల పడెను. చిన్న సేనాబలమున నున్న ఆకదాతినమున శత్రు సేనలము కదలింపలేకుండెను. పూర్వవాన్కోర్డు కలియచోట జర్మనులు పావో సెంటువెక్ ప్రాంతమున కొంత స్థలమును మట్టుకు ఆక్రమించుకొనిరి. నూదిల్ పి నాయ లాఫీ యందు తీవ్రమగు ఫిరంగి యుద్ధము జరుగుచున్నది.

మ్యూజునదికి కుడిపార్శ్వమున జరిగిన యుద్ధము.

పారిసు, జూలై 13:—అధికారు లిటులప్రకటించిరి. సోమరంగమున వ్రాసువారికి చేయునలెదు. మ్యూజునది కుడిపార్శ్వమున సోవిల్కోటయొద్ద రి జర్మను సేనలు (రెజి మెంటు) తలపడి కొద్దిగ ముందుకు రాగలిగెను గాని ఇందు లకు వాడుమిలేని సేనలు బలిపెట్టవలసి వచ్చింది.

పరాసురంగము.

పారిసు, జూలై 13:—ఈ యధ్యాన్న మిట్ట ప్రక టింపబడినది. సోమునది రంగమునందు ఫిరంగియుద్ధము తగ్గిన ది. పి.నాయ, సోవిల్, లాఫీల ప్రాంతములందు శత్రువులను ముందుచున్నది మ్యూజునదికి కుడిపార్శ్వమున పరాత్రిక యుద్ధ మేమియు జరుగుటలేదు.

ఆంగ్ల సేనలు మరల తమ స్థానములను

నశపరచుకొనుట

లండను, జూలై 12:—ఆంగ్ల సేనాధికారు లిటుల తెలిపిరి. కొన్ని ప్రాంతములలో స్థానిక సంగ్రామములు జరిగి నవి. ఇవివలన మేమిట్లు ఆదవిలో శత్రువులు నశపరచుకొనిన స్థానములను మేము మరల నిన్నరాత్రి స్వాధీనపరచుకొంటిమి. ఇప్పుడా ఆదవియంతయును మా స్వాధీనమై యున్నది. బోర్నిస్సు ఆదవిలో గూడ మేము ముందుకు పోతిమి. ఈ ప్రాంతమున జర్మనుశక్తియు లభింపకుము నుండుటచే వారిగా చాలమంది హతులైరి. తేలుచున్నది. కాంతూ మేమునను యుద్ధ జర్మనులు రెండుసార్లు తీవ్రముగ తలపడి పూర్తిగా నోడిపోయిరి.

జర్మనుల వ్యర్థప్రయత్నములు

లండను, జూలై 13:—జవర్లో సేనలుగా లెట్టు ప్రక టించిరి. కొన్ని కొన్నిచోట్ల శత్రువులు ఫిరంగి యుద్ధము నలిపిరి. కాని వారిశక్తియు లన్నియు వ్యర్థములైనవి. ఇతర స్థానములందు మాక్సెమియు లేదు. లాబాస్ కాలనకు పశ్చిమమున శత్రువులు మన కందకములను ముట్టడించిరి. కాని వారిని మేము తడిమి తడిపిమి. వారినితి వాగుండ కుండినను మన విమానదళమువారు జర్మను సేనాపతులపై నెరుచుచు వారి ప్రయత్నముల నాటకములనుచున్నాడు.

రుమేనియా

రుమేనియాలో ర్షంధితులగుట

బుకారెస్టు, జూలై 13:—ఆస్ట్రియా బల్గేరియా సే నలను సైన్యము మేముచుండి కాను సెలలో సేనలను విడిచి రుమేనియా దేశమునకు పారిపోయిరి. రుమేనియావారు వారి కచట నిర్బంధము విధించిరి.

రష్యా

రష్యాను విజయము

లండను, జూలై 13:—ఎస్టోనియన్ పశ్చిమమున రష్యానులు తృప్తికరముగాముందునకు వచ్చుచున్నాడు. పోయన్ వారమున వారు 107 మంది సైనికోర్కెలను 1684 మంది సైనికులను, కొన్ని ఫిరంగులను పట్టుకొనిరి. తురుష్కులు వదిలిపోవుచున్న స్థానమునందు తు - కులును, నిజువసామనులను దొరకినవి.

రష్యావారి ప్రకటనము

వెటోగ్రాడ్, జూలై 12:—అధికారు లిటులప్రకటించిరి. సాటకునాడినదికి సమాఖ్యున పోయతిగ్రామగ జనులను స్పరి. ఇదిదాటుటకు శత్రువులమరల ప) కుత్సించి విఫలు లైరి.

జర్మనీ

జర్మను సైన్యము.

1918 వ సంవత్సరమున చేరవలసినవారు కూడ

ముందే చేర్చుకొనుట

లండను, జూలై 12:—జర్మను సైన్యము ప్రైవీలు దేశముల పుస్తకములనుచూడగా 1918వ సంవత్సరమున సైన్యమున చేర వలసినవారుప్రదే చేర్చుకొనబడుచున్నారని తెలియుచున్నది.

టర్కి

అరేబియా గందరగోళము.

లండను, జూలై 13:—మొకాటం ఆనబడు కెయికో వార్తాపత్రిక యిట్లు వ్రాసుచున్నది. మెక్కా మేపుగారి కక్షముననున్న సయ్యుతు ఇండియ ఆనతకు కన్నాడాపట్టణ మును, కోటకు, అందలి సైన్యమున విశేషముగొనెను. మెస్సీ నానుండి డమాస్కునునకు గలఅరబ్బు లందఱు మెస్ ఖక్షము వారు.

తురుష్కురంగము

వెటోగ్రాడ్, జూలై 13:—ఎస్టోనియన్ పశ్చిమమున తురుష్కులు స్వాధీనము చేసికొ న నుమభాటును పట్టణమున రష్యానులు పట్టుకొనిరి. తురుష్కులు ఆపట్టణమును విడిచి పోవుచు దానినితగుల తెట్టిపోయిరి.

మెసపొటేమియా యుద్ధము

లండను, జూలై 13:—మెసపొటేమియా సేనాధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి—మసంగమునందు స్వల్పయుద్ధము మాత్రము జరిగినది. మేము చిల్లియూకును బాగుగా దంపించితిమి. సేనియటువద్ద శత్రుఫిరంగులు శత్రువిమానములకు మనసేవా కంక్షితై అగ్ని వర్షమును గురిపించిరి కాని దానివలన ప్రయో జన మేమియు లేకుండెను.

బ్రెమెను నౌక

లండను, జూలై 12:—డ్యూక్లిలాడు నౌకకు సోదరి యగు నైమెనో రయోడి జనీకోకు 10 కోజులలో కచ్చు నని అచటి వారసుకొనుచున్నాడు.

బల్గేరియా.

బల్గేరియా పరిపాలక సమితి.

అంబర్జా, జూలై 13:—బల్గేరియా వారతమువారికి ప్రాంతలో విడుదలైన వారు వ్యతిరేకముగా నుండుటచే దొర తమువారి బలము తగ్గినట్లు కనబడుచున్నదని సోఫియానుండి తెలివార్త వచ్చినది.

బల్గేరియా సైనికుల తిరుగ బాటు

బుకారెస్టు, జూలై 13:—ఒక బల్గర సేన ఇటీవల తిరుగ బడి సైనికోర్కెలనుగ చున్న జర్మనులను పధించెను. ఈవిధక కానులను శిక్షించుటకు మరయొక సేను అధికారులు పంపగా ఆ సేనయును బద్ధకారుల సేనతో కలసిపోయెనని ఇటీ వల బల్గేరియానుండి వచ్చినవారు చెప్పిరి.

జనుపనారవిషయమై మొదటి ప్రకటన

ఈ సంవత్సరము 2618000 ఎకరములలో జనుపనార సాగుబడి యైనది. అనగా గత సంవత్సరముకంటె 2,35,000 ఎకరములెక్కువగా సాగుబడియైంది. వైత తృప్తికరము గనే యున్నది.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

[మాస్కోయ విలేఖనుల యొద్దనుండి]

పింలా

ఇండియా మంత్రి గారంపిన తంత్రీ వార్త.

లండను, జూలై 11.— ఈ తంత్రీ వార్తను ఈ నెల 18 వ తేదీన సిమ్లా రాజధానిగా ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల రంగములలో ముఖ్యముగ మాంట్రోబును తూర్పున బ్రోమ్స్ అడవిలో తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. ఈ ప్రదేశము త్రిభుజాకృతిగ నున్నది. ఈ త్రిభుజమునది దక్షిణమున పొడవు 1400 గజములును పీతము పొడవు 400 గజములును గలదు. ఈ స్థానమును జర్మనులు కందకములచేతను తీగకంచెలచేతను చాలభద్రపరచిరి. 9 వ తేదీ మొదలును ఆంగ్ల సేనీగదవి దక్షిణపుకొనగాకమించెను. కృతకృతముగ వాత త్రిభుజమును వ్యాపించిరి. దీనిని స్వాధీనపరచుకొనుటకు జర్మనులు 5 వారముల తీవ్రముగ ప్రయత్నములను సేసినందున కాల్పిరిగారి ఫలితము లేకపోయింది. అందునాటి నుండి ఈ నెల 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము చాల ప్రయత్నములతో అడవిలో నడువడిగలిగిరి గాని వారి సైనికులలో చాలమంది హతయైరి. అందు పోరు జరుగుచున్నది. ఆంగ్ల సేన మెట్లు అడవిలోను పీఠము లావోయి నెల్లొన్నును పోటును ముందుకు పోగలిగెను.

వెనోనుకు సైన్యమున కి మెల మారమునకు 97 గజములదూరము లామెలలో నెల్లొను పరాసువా రాక్రమించి సోమనది ఈ పట్టణ నుంచి ముందుకు పోని చాల ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. జర్మనులు త్రిభుజమును జర్మనులు తీవ్రముగ సేసినందున కాల్పిరిగారి ఫలితము లేకపోయింది. అందు పోరు జరుగుచున్నది. ఆంగ్ల సేన మెట్లు అడవిలోను పీఠము లావోయి నెల్లొన్నును పోటును ముందుకు పోగలిగెను.

అట్లు స్థానమున తుల్యముగ రహస్యము జరుగుచున్నది. ఈ కృతకృతములతో చాల భాగము వాతము చేర్చి గాని ఎడమ తట్టున తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. మరాతోవిద్వక్త తూర్పును ద్వీపమున దక్షిణమున జర్మనులు తలపడి యోడిపోయిరి.

ఇట్టివారి సేనలు శత్రువులను తలపడి తరుముచున్నది. అట్లును కొండలలోని సేనలు డోలొమెట్టులలోనికి పోయెను. డోలొమెట్టుల వడనుల కి మెల్లవరకును టాటనుకు దక్షిణమునకు తురుములకు తరుముచు రహస్యము ముందు నకు వెళ్లిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో టాంగారేవును జనరలు నల్లను గా రాకమించిరి.

కర్తక నాక యని స్థిరపడబడిన యొక జర్మను జలాంతర్గామి ఆమెరికాదేశమునకు చేరింది. ఇదివరకె 10 ఆంగ్ల జలాంతర్గామములు కెనడానుండి ఆటాంటిక్ సముద్రము మీదుగా వచ్చినవి ఇప్పుడు తెలిసింది. జట్టును యుద్ధములకు ఇదివరకు వాల్చిక్ సముద్రమునందలి జర్మను శత్రువులలో కట్టుబడియున్న 200 ఆంగ్ల నౌకలు తప్పించుకొని వచ్చింది.

ఈ నెల 10 వ తేదీన ఆంగ్ల సేనలు తీవ్రముగా సేసినందున కాల్పిరిగారి ఫలితము లేకపోయింది. అందు పోరు జరుగుచున్నది. ఆంగ్ల సేన మెట్లు అడవిలోను పీఠము లావోయి నెల్లొన్నును పోటును ముందుకు పోగలిగెను.

దెన్మార్కును సరకుల ఎగుమతులు

సిమ్లా, జూలై 18:— అధికారుల ప్రకటనము. 1-8 1916 వ తేదీన ప్రకటించబడిన ఈ త్రిభుజముగూర్చి ఇండియా మంత్రిగారు మరల నిపు డిటుల తెలిపిరి. దెన్మార్కును సరకులను సరకులకు ఆంగ్లదేశమునకు వంద గోడవాను ఆ వివరములను సరకుల పట్టికలో గుర్తుచుగ వివరించినచో ఇండియా మంత్రిగారి ఆనుమతి కొర కావలసివేయడం సరకులను వారు వెంటనే ఎగుమతి చేయవచ్చును. ఆసరుకులు లండను నగరమునకు చేరిన పిమ్మట (సామ్రాజ్యీ) నుంచి శత్రు ఆధికారుల కందజేయవచ్చును. ఇందును గురించిన యుద్ధపుట మీ గూడజూసందలి శత్రు అధికారుల కందరికిని గూడ వంతుపడింది.

సామ్రాజ్య శాసన సభ.

వాణిజ్యసభ్యుడు.

హిందూదేశ వాణిజ్య సంఘమువారు సర్ ఫజల్ భాయి కరీంభాయిగారిని సామ్రాజ్య శాసన సభ్యునిగా నియమించిరి.

పరాసు ధార్మిక (రెసుక్రాసు) సంఘము.

లండను మేయరుగారి విజ్ఞప్తి

సిమ్లా, జూలై 18:— సెంటుబాను అంబులెక్సు సంఘమువారి టెలుల ప్రకటించిరి:

నేడు (14-7-18) ప్రాచ్యదేశపు క్రొంతిగాన ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునందలి సమస్త దేశములవారు నేడు ప్రత్యేకముగ సహాయము చేయవలెను. ఇందుల కధినివేతనములవారు చాల కృషిచేయుచున్నారు. ఈ యుద్ధభార మింకమును వారికి దుర్భరమై యున్నది. పరిపగోరవారు “ఫ్రెంచివారు కొరకు” అనివాగ్ధిని సిమ్లా సెంటుబాను జనరలు శ్రీకటక్ గారికి కంపెనీవో వారందరేయుమరని లండను మేయరుగారు నుడిచిరి.

మద్రాసు

భాగ్యరీ కేసు.

ఒక సంవత్సరము శిక్ష విధించబడుట

కల్లికోట్, జూలై 18:— పుల్లవారు తాలూకా నెలలో ఆంధ్రమునందు నివసించుచున్న చరకట్టి అను ధనంతుడగు ఒక యెల్లవై కన్యక భాగ్యరీ కేసునందు డిక్రియైన వెనుక జడ్జి గారీదినము తీర్పుచెప్పిరి. 1918 వ సంవత్సరము ఫాల్గుణు న వార్షి నే టు జడ్జి కోర్టులో ఒక కేసునందు దీమద్దము ఫిర్యాదిగా నుండెను. తీర్పు అతనికి ప్రతి హులుగా చెప్పబడినది. తన అశ్రద్ధవలననే అప్పిలు కాలము పూర్తియైనందున అతడేమియు చేయలేక “సర్టిఫైడ్ కాసి” గో రవాణా తోలి యున్న దానిని 25 రూపాయలతోనూ ఒక వాల్చిక్ గారికి బంపెను. వాల్చిక్ గారు రవాణా తోలి యున్నలో మాన్యు చూచి దానిని దాఖలుచేయుచు అప్పిలు కాలము రిజిస్ట్రార్ గారికి ఆ మాన్యు చూపిరి. రిజిస్ట్రార్ గారును దానిని జడ్జికి చూపిరి. జడ్జిలు మధ్యమి భాగ్యరీ కేసునందుకు ప్రాశస్త్యము చేయవలసినది యుద్ధపు చేసిరి. మధ్యమి నిరకరాధీనము తన శత్రువు లెవరో ఈ కేసుకు కాకలెనని పుట్టించిరియు చెప్పుకొనెను. జడ్జి అతనికి ఒక సంవత్సరపు కఠినశిక్ష విధించెను.

బొంబాయి

ప్రధానోపాధ్యాయుని వాల్చిక్ కేసు

బొంబాయి, జూలై 18:— బొంబాయిలో కేంద్రీలు మోన్సుల్ ప్రధానోపాధ్యాయుడు. టి.వి. కావేజి గారు తన పుత్రుడగు మాన్యు కుకండుగ కొట్టెనని అతని తల్లి లాసీకి బొంబాయి మూడవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసు గు నతి చేసెను. “ఆ బాలుకు సాధారణముగా 3 వారములు మాత్రమే ఆయనది. మద్రాసు వారిని మోటుదెబ్బలు కొట్టెను. పిల్లవాడు స్వేచ్ఛకడకి జడవనెలలోనే మరలభూమిపై నడుచు చెట్టులిగెను. వారినిపాఠశాలలో ప్రవేశపెట్టితే వానికి న త్రిములు భీతిమును కలదని నేను మద్రాసులోని కోర్టున యుపాధ్యాయులతోను చెప్పితిని. మద్రాసు పిల్లవాని నిటులకొట్టినప్పటికీ నేనుమరల మద్రాసులోనే జూరారు లుత్తరమును వ్రాసితినిగాని మద్రాసు సమాధానమే యిచ్చలేదు” అని ఫిర్యాదీ వాద్యులమిచ్చెను. ఇందుకుమల వ్యాధివాదులును వాదించిరి. పిల్లవాని చేతులతో దెబ్బలు కలపడెనని వైద్యులు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

“రెండుచేతులలోను మద్రాసు చెయ్యి దెబ్బకొట్టుట నేరము కాజాలదు. అది చాల స్వల్పముగ శిక్ష. పిల్లవాడు నిరసనతో నున్నందున వా రెండుదెబ్బలకే చేతులు పొంగి యుండవచ్చును. ఆంగ్లదేశమునందలి చోరో ఈటను మున్నగు సాధారణములలో నింతకన్న కఠినుగ శిక్షించుట. హిందూదేశమునందు కఠినుగ శిక్షించననే శిక్షించుట. కాన మద్రాసు కఠినుగ మోటుకడకు శిక్షించెనని ఫిర్యాదీ బుజువుతరక చలసి యున్నదని” మేజిస్ట్రేటుగారు నుడిచిరి. కాని మరల కనికరించి మద్రాసుని 18వ తేదీన కోర్టుకురప్పించి ముఖముభి ఫలావోగ్యహమున రాజీ చేసెనననిరి.

బొంబాయి బ్యాంకు వడ్డీ.

బొంబాయి బ్యాంకు వడ్డీ నూటికి 1 రూ॥ నుండి 4 రూ॥ ల వరకు తగ్గించబడినది.

మెయిలు స్త్రీమరు.

గతమాస 25 వ తేదీన బొంబాయినుండి పోయిన “ఆర వియా”-మా, మెయిలు స్త్రీమరు ఈ నెల 12 వ తేదీన నురక్షి తమ గౌరవ-దేవుల చేరింది.

Przerum st. latum which

బొంబాయి శాసన సభ.

పురపాలక సంఘ నియోజకము

బొంబాయి, జూలై 18:— బొంబాయి పురపాలక సంఘమువారు ఈ దినము సభచేసి సామ్రాజ్య శాసన సభా సభ్యులుగా నెమ్మకొనబడిన ఆరవిలు వాచాగారికి బహు బొంబాయి శాసనసభలో చునీలాయించి. మెహతాగారిని సంఘముతరపున సభ్యులుగా నుండుటకు నియమించిరి.

బంగాళము

కలకత్తా తుర్క క్లబ్బు కేసు.

కలకత్తా, జూలై 18:— ఈ కేసు ఈ దినము మజల విచారణకు వచ్చింది. వాదితరపు. జోరాజ్ గారింకను వాదించిరి.

వ్యాజ్యభూమి ప్రభుత్వమువారిచో కొనోవ్యాధిమూర్తి తెలిసికొన గోరెను. ప్రభుత్వమువారు క్లబ్బువారికి భూమివిషయమున ఒక పత్రమును వ్రాసియుచ్చిరికాని, ప్రభుత్వము వానిని భూమియందలి తొలగించుటకు క్లబ్బువారి కధికార మియబడినదా అను విషయమే విచారించబడిన ప్రశ్న చూచి జోరాజు గారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు క్లబ్బువారికి వ్రాసియుచ్చిరికాని గాదు. అభూమిలో వారిదేమియును జరుపుటకు క్లబ్బు వారికిచ్చిన లై సెన్సుకనుక ఈ లై సెన్సునందు వాదిరి తొలగించవలసినదని ఏమూత్రమునలేదు. ఈ భూమిగర్భన వాదిరచ్చి వారి గుండ నడచుచు, వారిని ఉపయోగించుకొనుటలో క్లబ్బువారాటంకము నిచ్చుటకు వారికధికారములేదు. ఈ వ్యాజ్యములో హిందూదేశపు కార్యదర్శి సాక్షిగానుండు యశ్వరము గారు. హిందూదేశపు కార్యదర్శికి వాదికి ఏమి యు సుబంధములేదు.

తరువాత వాదికక్షమన బక్షంకు గాను సప్తపూర్తిని గురించి వాదించిరి.

వ్యాధిమూర్తి తన తీర్పుకు నిలిపి నుండిరి.

మధ్య రాష్ట్రములు

మున్సురీపురము

లక్నో, జూలై 18:— మున్సురీ పురపాలక సంఘము వారు తెప్పి నెంటు గర్భన గారికి నున్నాడని సవాల్ పర్చి మునరీ పుర సర్పంచ్ కు తీర్పుమిచ్చుచు నిట్లు చెప్పిరి.

ఈ మున్సురీపురము పర్వతభూమి, నేపది కాలము చల్ల దనుకొంటు రాజపుటానా మధ్యభాగమున 300 చలయం దుండియు కొన్నియితర స్థానముల నుండియు రాజులు చుచో రాజులు జమీందారులు మున్నగు ధరవంతుకు వచ్చుచుండును. రాజపురమునందలి రజ్జువారినికట్టు విషయమున కొన్ని యిచ్చుదులు తొలగియించి. త్వరలో ఈ కరీసాంతము కాలము పురపాలక సంఘము వారునున్ను తగ్గించు విషయమునున్ను కూడ ప్రభుత్వమువారు సాగి త్వరో మోదించెనను.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

గోకుల ప్రసాదు లంచపు కేసు.

అలహాబాదు, జూలై 18:— వాయి గోకుల ప్రసాదు గారు లంచము తీసిరను కేసు నిప్పటిదినమును ఈ దినమున గూడ మజల విచారణకు వచ్చింది. ఇది గాక అలహాబాదు క్యాంకువారికి మజిలీ అవును గలిగి: కేసువిషయము కూడ విచారించబడినది. జడ్జి మేల్లుకు విశోదతేజోకరుల వారిగుండ జడ్జికి 100 రూ॥ల లంచము మోదములను నకును రుచెరి వానై ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రభుత్వ జరిగిన తీర్పు ప్రతివాది కక్షము చెప్పటకు జడ్జి 5 కేల రూ॥లడి నెనట. ఈ కేసుకు సంబంధించిన సాక్షులందఱును విచారించబడిరి.

బర్రా

రాజప్రతినిధిగారు బర్రా రాష్ట్రమును సందర్శించుట

ఆహ్వానము. సమావేశము

రంగూన్, జూలై 18:— రాజప్రతినిధి గారు బర్రా రాష్ట్రముకు సందర్శించు సందర్భమునూర్పు జూబిలి హోటల్ ఆహ్వాన సంఘమువారు సభచేసిపిడినరుచో అయర్ల బడిన పందిలియును ప్రవాకి తిగవస్యగతము నిమ్మటకును, సాధారణ నిధినుండి రెండుపదిట్లు నేనుటకు తప్ప యితర కనులకు సామ్య వ్యయము చేయవంతుటకు తీర్మానించిరి.

రైలు ప్రమాదము.— రాజమండ్రి, గోదావరి స్టేషనుల మధ్య ఒక బ్రాహ్మణ ప్రయాణికుడు 11 వ తేదీన ఉద్రాకు మెయిలుబండిలోనుండి క్రిందపడి కాలభగ్నమునందెను. తన ముగ్గుమీదనే పడి యుండిన. ఆ నున యెవరై నది కాదనాకున్నది.

THE GREAT WAR.

Russian Progress West of Erzerum.

MAMAKHATUM CAPTURED: TURKS FLEE IN DISORDER.

Mecca Sheriff's Rising: His Supporter's Success.

MUNITIONS AND HOLIDAYS: THE PREMIER'S STATEMENT.

[Reuter's Agency.]

France.

British Progress. Lost Ground Recaptured.

LONDON, July 13. A British communique reports:—The day was marked by sharp local fighting in certain areas. We recaptured in Mametz Wood all ground lost last night and now hold the whole Wood. We also progressed in the Trones Wood. Numerous German dead in this vicinity show the costliness of last night's attack. Two heavy German attacks against Contalmaison completely broke down.

Raids on Trenches Repulsed.

General Haig this afternoon reports heavy artillery duels and fighting in certain sectors but the situation is everywhere unchanged. Attempted raids on our trenches west of Wytschaete and south La Bassée Canal were driven off. Our aeroplanes despite unfavourable weather were constantly active over German lines where all attacks on them were driven off.

LATER.—General Sir Douglas Haig reports that the British, after a brisk bombardment on the 10th, carried Contalmaison by assault and repulsed a strong counter-attack with heavy loss. The whole village is now in the hands of the British, who also stormed several lines of trenches in the Mametz Wood.

Intense Bombardments.

PARIS.—This afternoon's communique reports intermittent cannonade on Somme and intense bombardment at Souville, Chenois and Lauffee. There was no infantry action on the right of the Meuse.

Germans Gain Little Ground at Great Cost.

PARIS.—A communique says:—There is nothing to report on the Somme front. An attack by six German regiments on Fort Souville on the right of the Meuse gained only a little ground at the cost of enormous losses.

German Attack on Fort Souville.

German attack on Fort Souville was made after fierce artillery preparation. Infantry at ten in morning debouched from Fleury village, Vaux and Chapitre Wood. Notwithstanding the violence of massed assaults on a narrow front the only German gain was a little ground in the vicinity of Chapelle Sainte Fine, at the intersection of Fleury Vaux road. Fierce bombardment continues in the whole region of Souville, Chenois and Lauffee.

Desperate Struggles.

Reuter's representative at headquarters, describing the battles for Mametz Wood and Contalmaison, emphasises their extraordinary desperateness and the almost appalling formidableness of the defences. Both places were literally honeycombed with Bosche-packed dugouts the inmates of which remained hidden till we entered and then poured out, dragging machine-guns and bags full of bombs in their wake. Innumerable individual and sectional combats of a very fierce and bloody nature ensued, before the places were finally in our hands. The capture of Mametz Wood brings the British at this point within 300 yards of the front trench of the enemy's second line.

Fight for Trone Wood.

A French correspondent states that the battle for Trone Wood was probably the bloodiest and most obstinate struggle of the war. The wood was a mass of trenches full of Germans. The British launched a brilliant attack which carried most of the wood, and then the Germans furiously counter-attacked several times. When the British yielded ground, the Colonel turned back, and, shaking his fist, said:—"Wait, gentlemen, you will soon hear of us again." Then the British batteries opened up and were followed by another charge headed by the Colonel. A terrible mele ensued, in which the Germans were reinforced. Finally, after six hours sweating hand-to-hand fight, the British nearly trapped the Germans by advancing in crescent formation, and the horns, closing in, forced the enemy to run to escape annihilation.

Great Britain.

All Government Holidays to be Postponed. PRESSING WAR NEEDS.

The Premier's Statement.

LONDON, July 13. In the Commons to-day Mr. Asquith announced that owing to war needs the Government proposed the postponement of all holidays until such time as might be announced. Negotiations with workers on the subject were proceeding. Mr. Asquith said he thought he was entitled to say that a very favourable change had been produced on the military situation by the Allies' offensive which was only beginning. It required for success great and continuous supply of munitions of which there is ample at present. (cheers.)

the daily consumption was enormous and he was appealed to the patriotism of the workers and public generally to postpone the holidays in order that the attack so brilliantly begun might be carried to a triumphant conclusion.

Munitions and August Holidays. Mr. Lloyd George's Probable Appeal.

LONDON, July 13. It is understood that a Bill will be introduced to obviate Mr. Lloyd-George seeking re-election. It is believed that Mr. Lloyd-George is considering the question of making an appeal to munition workers to postpone the August holiday until September.

Two Trawlers and two Smacks Sunk.

LONDON, July 12. A submarine has sunk two trawlers and two smacks off Whitby. The Crews were rescued.

King George & Y. M. C. A. War Work. His Majesty's Congratulations.

LONDON, July 13. King George has written to Mr. Virgo, General Secretary London Central Young Men's Christian Association, who is going on a special mission to the Dominions, India and the Crown Colonies asking him to convey to the Association's organisations in those countries His Majesty's congratulations on their successful work in the war.

Russo-Japanese Treaty. Communicated to Britain.

LONDON, July 13. In the Commons Lord Robert Cecil said that the terms of the Russo-Japanese Treaty had been communicated to Britain by Japan confidentially before the publication. Britain thereupon expressed her great satisfaction to Japan and Russia. Otherwise there had been no communication between Britain and Japan and Russia.

Export of Cotton Goods.

LONDON, July 13. Reuter learns that Great Britain has asked the Netherlands Overseas Trust to prevent export of cotton goods from Holland to neutrals.

Incometax Deductions in Fixing Profits.

LONDON, July 13. The King's Bench has decided that it is permissible to deduct the annual value of branch premises abroad in fixing profits of a business for income tax.

Kitchener Memorial Fund Opened. TO PROVIDE FOR DISABLED SOLDIERS Of Army and Navy.

LONDON, July 13. The Lord Mayor has opened the Kitchener National Memorial Fund, income from which will be used to provide for disabled Officers and men of the Navy and the Army. A portion of it will be used immediately to equip some disabled Officers. Queen Alexandra will preside over the Council of the Fund which includes Lords Lansdowne, Derby, Rosebery, Cromer and Beresford and Sir William Robertson and Sir William Birdwood.

The Bank of England rate of discount is now 6%.

Russia.

Enemy Attempts to Cross River Defeated.

LONDON, July 13. PETROGRAD.—A communique says:—Fierce fighting continues on the river Stokhod. Attempts of the enemy to cross the river again were defeated.

Germany.

1918 Class to be Called Up.

LONDON, July 13. Pay books of German prisoners show that Germany is preparing to call up 1918 class.

Turkey.

Russian Progress West of Erzerum.

LONDON, July 13. The Russians are progressing appreciably west of Erzerum and have captured 107 Officers and 1684 men during the week besides artillery. The Turkish line of retreat is littered with arms and stores.

Mamakhatum Captured by Russians.

LONDON, July 13. PETROGRAD.—The Communique says:—The Russians west of Erzerum stormed and recaptured the town of Mamakhatum which the retreating Turks set on fire.

TELEGRAMS.

Arabia.

THE MECCA SHERIFF'S RISING. His Supporter Captures Kunfuda.

LONDON, July 13. The Cairo Journal "Mokattam" reports that Sayd Idris supporter of the Sheriff of Mecca has captured the town, fort and garrison of Kunfuda. It is understood that the Arabs from Mesina to Damascus support the Sheriff.

Mesopotamia.

Brigands Punished.

LONDON, July 13. The Official Mesopotamia Despatch reports minor encounters in which we punished the brigands. Enemy artillery and aircraft ineffectually bombarded our lines at Samiyyat.

BALKANS

Bulgarian Government in a Minority. In Parliament.

LONDON, July 13. AMSTERDAM.—A Sofia telegram states that the Bulgarian Government has been placed in a minority owing to the defection of Stambalovests.

Deserters Interned in Rumania.

LONDON, July 13. BUKHAREST.—During June a thousand Austrian and Bulgarian deserters were interned in Rumania.

Mutiny of Bulgarian Troops.

LONDON, July 13. BUKHAREST.—Recent Bulgarian arrivals state that a Bulgarian regiment mutined and murdered its German officers. Another regiment, which was sent to punish the mutineers, joined the latter.

Roumanian Neutrality.

Pessimism in Germany.

LONDON, July 13th.—The special correspondent of the "Berliner Tageblatt" at Bukharest is pessimistic regarding the intentions of Roumania. He believes, however, that Roumania will not join the Allies until the Russians have crossed the Carpathians. He states that the Allies are helping Roumania in the matter of munitions.

Holland.

Holland and the War.

A Big War Credit.

THE HAGUE, July 13th.—A Bill authorising an extraordinary war credit of 75 million florins has been introduced into the Second Chamber.

United States.

"Deutschland's" Sister Vessel.

LAHORE, July 13. LONDON, July 12th.—It is stated in Rio Janeiro that the "Deutschland's" sister, the "Bremen," is expected in ten days.—("C. and M. Gazette.")

Russo-Japanese Agreement.

American Anxiety.

WASHINGTON, July 12. A resolution has been introduced in the Senate, asking Mr. Lansing to report whether the Russo-Japanese alliance will close the door in China to American business interests.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 12. The following telegram, dated the 3rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Severe fighting continues on the British fronts, particularly in the Trones Wood east of Montauban. It is triangular in shape, 1,400 yards from north to south, with a base 400 yards, and has been strongly defended by the Germans with trenches and wire entanglement. On the morning of the 8th the British captured the southern end of the Wood and subsequently extended their position towards the north. The Germans made five fruitless attacks after bombarding the Wood with all kinds of armaments, but on the afternoon of the 10th, after a sixth desperate attack, the Germans succeeded in entering the Wood at the expense of very heavy casualties. Fighting there continues. The British made progress in the Mametz wood; also near Ovillers, La Boisselle and other points.

The French have captured La Maisonnette on Hill 97 three quarters of a mile southwest of Peronne. The hill is of tactical importance as dominating the Somme. The Germans bombarded with extreme violence positions north of Verdun, but undertook no infantry assault.

The Russians continue to drive back the enemy north of the Lutsk salient. The enemy in their retreat blew up the majority of bridges over the Stokhod, but a desperate battle is raging on the left bank. The Russians repulsed a German counter-offensive east of Buranovitch and south of Dvinsk.

TELEGRAMS.

The Italians continue to press their offensive. Their Alpine troops made progress, in Dolomites.

The Russians made progress nine miles west of Trebizond and south of the Taurus, where they have driven the Turks from their position.

General Smuts occupied Tanga a port in East Africa.

A German submarine, declared to be a merchant vessel, reached America. It now appears that ten British submarines already crossed the Atlantic from Canada. One result of the battle of Jutland is that over 300 British merchant vessels, hitherto locked up in the Baltic Ports, now have been able to escape.

Goods Shipped to Denmark.

SIMLA, July 13.

A Press communique states:—With reference to the Press communique dated the 1st March, 1916, His Majesty's Secretary of State for India has now decided that, in respect of goods shipped to Denmark via the United Kingdom, provided it is clearly indicated on the bills of lading that the goods are intended for Denmark, shipments may be allowed to proceed, without waiting for his permission, to London, where the necessary guarantee will be furnished to the British Customs authorities. The necessary instructions have been issued to Collectors of Customs in India.

French Red Cross Society.

An Appeal from the Lord Mayor of London.

SIMLA, July 13.

The following Press note has been issued by the St. John Ambulance Association:—

The Lord Mayor of London appeals to every part of the Empire for a special effort of the charitable public on France's Day, July 14th, the proceeds to be administered by the London Committee of the French Red Cross Society. The appeal, to which it is stated the Dominions are responding magnificently asks for generous contributions from rich and poor alike. The heavy load which the French Red Cross Society had to shoulder during these terrible days requires no description here. Donations can be sent through the General Secretary, St. John Ambulance Headquarters, Simla, marked French War Cross.

Bombay.

Mr. C. V. Mehta.

Elected in Place of Mr. Wacha.

BOMBAY, July 13.

At a special meeting of the Bombay Corporation, to-day, Mr. Chunilal V. Mehta was elected as that body's representative in the Local Legislative Council vice the Hon'ble D. E. Wacha, elevated to the Imperial Legislative Council. Mr. Mehta is at present the President of the Corporation.

A Charge of Assault.
Against a Headmaster.

BOMBAY, July 13.

The Third Presidency Magistrate had to-day before him a matter in which notices had been issued, at the instance of Mrs. Lucie King, against Mr. T. A. Savage, Headmaster of the Cathedral High School and Honorary Magistrate, to show cause why process should not be issued against him on a charge of assault. Mrs. King alleged that her little son, Mark, who had been in the Cathedral School for only 3 weeks, was brutally caned by Mr. Savage. Little Mark had recovered from an attack of smallpox only in January last, and when he was admitted into the school, she told Mr. Savage and other teachers that the boy was subject to stammering and was nervous. After the alleged assault she wrote repeatedly to Mr. Savage, demanding some explanation, but the latter had ignored all letters.

Counsel for both sides argued the matter at some length, and medical witness were called to prove the injuries in the lad's palms.

The Magistrate said that two cuts which had been given on either hand was a very moderate punishment, and the swelling in the boy's hand may have been due to the boy's weakness. In English public schools, such as Harrow and Eton, corporal punishments was more severe than in India. Unless it was shown that Mr. Savage deliberately and brutally caned the lad to cause injuries he could not issue process. The Magistrate, however, felt much sympathy for Mrs. King.

Eventually it was settled that the parties should meet in the Magistrate's chamber on the 18th instant, when he would arbitrate the matter.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 13.

An excited market with good prospects and a consequent rise in the rates of all shares with easy money, good monsoon and no cloth coming from Europe, there is very chance of a further rise. Standards advanced to Rs. 1,355, Madhows to Rs. 1,475 and Centrals to Rs. 2,300. Swadeshis were steady at Rs. 1,760. Fazulbhoy's advanced to Rs. 512½. Crescents to Rs. 130. Currimbhoy's to Rs. 266½ and Indore Malwas to Rs. 320. Tata Mills were steady at Rs. 190 and Indian Bleaching at Rs. 157½. Davids were unchanged and neglected at Rs. 472½. Bank shares were neglected. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were firm at Rs. 926. Tata Iron and Steel ordinary were weak at Rs. 113½ and deferred steady at Rs. 755. Tramways were firm at Rs. 277½ 3¼ per cent Government paper declined to Rs. 76 and small places at Rs. 76-12.

Calcutta.

Calcutta Turf Club Case.
Resumed Hearing.

CALCUTTA, July 13.

At the High Court, to-day, before Mr. Justice Chaudhuri, the hearing of the Turf Club case was resumed, when Mr. Zorab, on behalf of the plaintiff, continued his address. He referred to the lease between the Secretary of State and the Turf Club and

TELEGRAMS.

said the last clause in the lease negated the right of possession in the lessee to exclude the landlord.

Mr. Justice Chaudhuri wanted to know whether it was a Crown grant or not.

Mr. Zorab said that it was a document between the Crown and the Turf Club, but the question was whether it conferred any right on the Turf Club to exclude the plaintiff. Counsel next submitted that it was not a lease, but a mere license to hold races there, and, therefore, they were not entitled to eject the plaintiff. They had no right to interfere with the plaintiff's passing and repassing and his access to, and the use of, this land. Counsel next said that the Secretary of State could not be a necessary party to this suit, as the plaintiff used the defendants' for test as wrongdoers. The Secretary of State had done no wrong against the plaintiff.

Mr. Justice Chaudhuri observed that it was a case of public right to remedy a private wrong.

Mr. Zorab said that was not a correct way of putting it. That was one of the facts constituting the plaintiff's cause of action. He, being a member of the public and entitled to go there, had been refused admission.

Mr. Buckland next addressed the Court also on behalf of the plaintiff. As regards the questions of defamation, privilege, justification and damages. Counsel said that on the question of privilege the Turf Club tried to make out that they had a duty to perform towards the public. As a matter of fact there was really no duty to the public whatever. Racing was purely in the interest of gambling and in the interest of owners. The whole aim and object of the Turf Club rules was to enable the owners to back their horses at longer prices and get more money from book-makers, who, in turn, get more money out of the public. In conclusion, Counsel submitted that, as regards defamation, the defendant had wholly failed, and that there was no privilege and justification.

His Lordship reserved judgment.

United Provinces.

The Gokhul Prasad Bribery Case.

ALLAHABAD, July 13.

In the enquiry into the alleged charges of corruption against Babu Gokul Prasad yesterday and the greater part of to-day was taken up with the cross examination by the defence of the prosecution witness in the first case. The second case taken up was that in connection with the suit of the Allahabad Bank Ltd. Vs. Manilal in which it is alleged, bribe of "shali rumal" valued at Rs. 100 was accepted through Benode Behari the Judge's nephew and negotiations were entered into for payment of Rs. 5,000 as motive for deciding the case in favour of the defendant. Manilal deposed to sending "shali rumal" to Banode Behari through his children's tutor N. N. Chatterjee who returned and related to him that Rs. 5000 was asked as price for deciding the case in his favour. The tutor was also examined and he described his interviews with the Sub-Judge and Benode Behari.

Mussoorie Municipal Improvements.
The Ropeway to be an Accomplished Fact.

LUCKNOW, July 13.

Replying to the address presented by the Municipal Board at Mussoorie, the Lieutenant-Governor said that, as a result of the amenities enjoyed by that hill station, it attracted more of the great Chiefs of Central India and Rajputana than any other health resort. It was also a favourite sanatorium of the great merchant princes of Calcutta and of men of wealth and leisure throughout the length and breadth of India. His Honour announced that some of the final difficulties in connection with the ropeway from Rajpur had vanished, and the scheme would soon be an accomplished fact, and said that the proposal for lightening the municipal debt would also have his fullest consideration.

Burma.

The Viceroy's Visit to Burma.
Reception Committee's Meeting.

RANGOON, July 13.

At a meeting of the Viceroy's Reception Committee, held this evening at the Jubilee Hall, Sir Charles Fox presiding, resolution were carried to accord their Excellencies Lord and Lady Chelmsford a fitting reception in the pandal erected near the landing wharf, and that, in consequence of the present war time, there should be no triumphal arches and no grants were to be made from the general fund for pandals other than the Reception Pandal and the pandal for school children. The Streets Decoration Committee was authorised to ask for the co-operation of the Indian communities in erecting pandals. The meeting also proposed to hold a Burmese regatta, as on previous Viceroy's visits, but the opinion of His Excellency was to be obtained before the matter could be finally decided.

Mysore.

Y. M. C. A. Annual Meeting.

BANGALORE, July 13.

There was a large gathering of ladies and gentlemen, including a number of men of the Territorial Regiment, present to-day at the annual meeting of the Bangalore Y. M. C. A., held this evening under the presidency of the Hon'ble Mr. V. H. Cobb, C. S. I., British Resident, in Mysore, General Coker, Dr. Coleman and Mr. A. B. Cox were among those present. The report for the past year of the work of various branches of the Association in the city and the Civil and Military Station presented by Mr. C. H. Yates, Vice-President of the Association, as well as the statement of accounts submitted by Mr. W. C. Bose, Honorary Treasurer, showed considerable progress of the splendid work the Association was doing for young men and boys, and of the liberal support it had from the public, both European and Indian.

Mr. K. J. Saunders, one of the Secretaries of the Y. M. C. A. who was working with the Indian Expeditionary Force in France, in the course of a lengthy address, gave an account of the work the Association had

TELEGRAMS.

been doing troops since the outbreak of the war both in India and the various centres of war—in France in Mesopotamia and British East Africa. He referred to the work of the Secretary of the Association for organising centres, providing entertainments, distributing comforts, writing letters for soldiers and visiting hospitals, and pointed out that services were rendered by them to all soldiers of His Majesty, irrespective of caste or creed. He then referred to the financial campaign which they proposed to undertake for special funds for war work, and appealed for funds. He in conclusion, announced a subscription of Rs. 500 which H. P. the Maharaja had given for the Y. M. C. A. and Rs. 800 from the Resident, the referred to the promised help from Mr. Shirley Tremesine of Calcutta, who had liberally helped the Y. M. C. A. when in Calcutta.

The Hon'ble Resident, in the course of a few closing remarks, observed that he had only one thought at that moment, and that was this war and its successful termination. He was of strong opinion that on this war depended everything that was dearest and nearest to them in life. He, therefore, had no hesitation in reiterating the demand made by Mr. Saunders for a special fund for war work. He eulogised the splendid work the Association was doing irrespective of caste or creed, and referred to His Majesty's appreciation of the Y. M. C. A. work during the war, contained in the message which His Majesty sent to a public meeting in London.

South India.

One Year for Forgery.

CALCUTTA, July 13.

Mr. G. H. B. Jackson I. C. S., the District and Sessions Judge, disposed of yesterday an interesting case of forgery in which the accused was a wealthy Moplah named Kooriyat Marakkarkutty of Vergore Amshem Walluvanad Taluk. The accused was the plaintiff in a suit disposed of by the Temporary Subordinate Judge of Palghat in 1913. The suit was decided against him and as the appeal time had expired through his own neglect the accused with a view to get the appeal admitted in the Madras High Court altered the "date of delivery" on the certified copy of the judgment granted to him from the court and sent it to Mr. F. P. Madhava Menon, Bar-at-Law with a money order for Rs. 25 and a letter requesting him to file an appeal in the High Court. Mr. Madhava Menon noticed the alteration in the date and in filing the appeal, he brought it to the notice of the Registrar, Appellate side, who in turn, brought it to the notice of the Hon'ble Judges, who sanctioned the prosecution of the accused for forgery. In the Sessions Court the accused totally denied having altered the date of delivery and sent the judgment, the letter and the money, order to Mr. Madhava Menon and submitted that the case was a pure concoction against him by some of his enemies. Mr. Madhava Menon was the most important witness for the prosecution. The assessors found the accused guilty and the Judge, agreeing with them, sentenced the accused to undergo rigorous imprisonment for a year. The accused was defended by Mr. T. M. P. P. Nedungadi P. A. B. L. while the prosecution was conducted by Mr. A. V. Govinda Menon B. A. B. L. the Public Prosecutor.

BRIEF TELEGRAM.

The P. and O. steamer "Arabia" which left Bombay on the 26th ultimo, arrived at Marseilles on Wednesday the 12th instant all well.

Sir Fazulbhoy Currimbhoy has been appointed as an additional Member of the Imperial Legislative Council representing Indian Commerce.

Completed figures of the preliminary jute forecast for India issued to-day show an estimated average of 26,13,000 acres being 2,35,000 above last year. Prospects of crops are fairly good.

LATEST TELEGRAMS.

The Strategy of the Italian Offensive.
Tribute of the "Times Correspondent."

LONDON, July 13.—The "Times" military correspondent after inspecting the Italian front pays a tribute to the strategy of the recent offensive. He realises that the enemy made a blunder in believing that Russia would remain quiescent also that the moment was badly chosen; their army did not exceed fifteen divisions. It is unlikely that the Austrians intended to invade Italy with this force since General Cadorna was known to have fifty divisions. The correspondent believes that the enemy anticipated that Italy's part in the Allies co-ordinated offensive would be a strong attack on the Isonzo front. By the Trentino attack they tried to raid off the Italian stroke. The moment the Austrian air scouts—who were uncommonly active, reported that General Cadorna had moved his reserves, completed his concentration and opened his counter offensive the enemy began to retire. In the writer's opinion it is quite possible for Italy to conquer the Trentino, but more advisable for her is to strengthen her blockade and then to throw her full weight against the Isonzo, eventually redeeming the Trentino, not at Trent but at Vienna.—(Pioneer).

Huge Austrian Losses.

LONDON, July 13.

The "Morning Post's" Budapest correspondent writes that the Austro-Hungarian losses were much discussed in the Parliamentary lobbies during the sitting at the end of June. Members who had returned from the Italian and Russian fronts put the total losses since the beginning of the incursion into Italy at over 6,00,000. That incursion is estimated to have cost 100,000 in killed and wounded. Officer members of the Hungarian Parliament estimate the same number killed and twice as many wounded on the Russians front. A member attached to general Bothmer's army stated that 100,000 were disabled through illness and lack of food. (Pioneer Cable).

ప్రకటన ధర వివరములు

కోర్టు ప్రకటనలు, వేలం నోటీసులు, మ్యూచి సిపలు ప్రకటనలు వగైరాలు వంక్రికి 0-3-0 వంతునను, స్వలాభ ప్రకటనలు వంక్రికి 0-4-0 వంతునను సంఘసంస్కరణ విషయములు; వివాహములు, జనన మరణాది విషయములు, ఇత్యాదులు పంజుల 0-2-0 వంతునను చార్జి చేయబడును. వంక్రికి లెక్కకు రాని ప్రకటనలు అంగుళము నకు తడవకు 1-0-0 వంతున చార్జి చేయబడును.

రూపాయ చార్జీకి తక్కువ ప్రకటనలు ఒప్పుకొనబడవు.

బేవధముల విషయమైన ప్రచురణములు నీతి బాహ్యము కాని భాషలో వ్రాయబడవలెను. లేనిచో సంపాదకీయ సవరణములకు లోబడును.

కంట్రాక్టు ధరల వివరములు తెలియ గోరువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసి తెలిసికొనవలయును.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు

ఆంధ్రపత్రిక,

హిస్టరీ నెంబర్ 212 చుద్రాను.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామెర్సియల్"ను యువయోగింపవలయును. దానినుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుళ్ళు కట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్ల జేట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుళ్ళు పట్టకుండగను శుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామెర్సియల్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలు యేజెట్లకే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు. 25-0-0.

ది రిలయన్సు పౌండ్రింగ్ అండు

389 ఇంజనీరింగు పర్సు

తపాలపెట్టె నెం 55కి రు మదరాసు

(వై కామెర్సియల్ గోడనప్పుడు ఈ కత్తికేరుకొడ నువాచరింప గోరుచున్నాము.)

అలంకారత్వ విచారము.

ఆంధ్రకవిత్వ విమర్శగ్రంథమాలికా ద్వితీయ భాగము.

గ్రంథకర్త : ఈరుగంటి సీతారామయ్య.

ఇందు ప్రాచ్య పాశ్చాత్య విమర్శనా వియముము లుచ్చరింప బడినవి. కావ్యమున నెట్లుండవలెనో, కవిత్వలక్షణ మెట్టిదో, విమర్శన మేత్రోపను సాగవలయునో, కావ్య నిర్మాణమున కలంకారము లావశ్యకమునో, కావ్య, మొదలగు నంశము లన్నియు తేనెలొలుకు తైలిన్ వ్రాయబడినవి. ఆంధ్రభాషా కుమారుల కిది మిక్కిలి యుపకరించును. వెల. 0-8-0.

వలయువా రీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వచ్చును.

చివుకుల మల్లికార్జునశాస్త్రి,
479-17-6-16 వేమూరు, గుంటూరుజిల్లా.

ఇండియన్ బాంకి (లిమిటెడ్)

ఈ బ్యాంకి యొక్క ఎస్టేబ్లిష్మెంట్ ఆఫీసు ఈనెల 31వ తేదీ నోరువారము మొదలు (ప్రైవేట్లనకెరుగుగా) వై. ఎమ్. సి. పి. కట్టడములో ప్రారంభించబడెను.

కస్తూరి తులం గకి రూ 30-0-0

గోరోజనము తులం గకి 20-0-0

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1కి రూ. 3-4-0

రసగన్నము తులం 1-కి రూ. 0-10-0

మంతన పువ్వు " " 2-0-0

అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రెజిడెన్సీ స్ట్రీట్, బొంబాయి
7, సంవత్సరమునకు

శ్రీ శైవమహాసభ.

కళికటన.

సంస్కృతమూలముల వర్ణనమునకు గాని కేవలము చేయవలసినదిగాని శైవ బ్రాహ్మణ దీక్షాబాహు శైవ మహాసభలవ దృష్టవశాత్తూ గోరునెడల తమ పీఠికలకు తెలుపుకొనుచు సభలకు ముద్రింపబడి కలికులకు బంపబడి యుండు సమాచార ప్రకారము దరఖాస్తులను చార్జిసి యిజ్జాలై నెలాఖరులోగా చేయవలసిన మాట నెవరి దృష్టికైనను పంపుకొనవచ్చును.

కొంపల్లి కోటిలింగం, గుంటూరు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, చెన్న పట్టణము.

కార్యదర్శులు.

శింకరాజు వెంకటసుబ్బారావు, బెజవాడ.

కోశాధికారి.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని కాగుటకును అనుకూలమునిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుపుటో యేయేభాగములు యేయేవనముచేయవో అది ఇది కొలువపుడు స్వల్పముగావేయ రీతలను యాచార్యులు ఇట్లు అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ రీతివల్ల నేర్పించుదును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించుకర్మ తెలుసుకొనవచ్చుననికై నెన్ను యిప్పించి శంకుబడును. ముందుకు ఫీను 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

లింగ్విక్టుములు చాలై నెల 1వ తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. గ్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేదీకి గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు జూన్ 31వ తేదీకి నెలసరికి తాముకొనుదును. ఈ క్రింద నడచారించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, గ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

కమ్మతావుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్య రాజము

ఆటోమోటివ్ బహారు (రిజిస్టర్)

ఆలోచనము. స్పింట్ కలిపినదికాదు. సుగంధపుష్పముల రసము. నాలుగులిండుపులు చేతిగుడ్డపై వేసికొనినచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. శేవతానిలయును నందుకది కావడము కలిగించగలను

మెల చిన్న సీసా 1-కి	...	0-8-0
" మధ్యరకం "	...	0-12-0
" పెద్ద సీసా "	...	2-0-0
సుగంధ కాడ్డ "	...	0-1-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

సోలుపింజంట్లు:—ఆంట్ల ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెక్నికల్ కంపెనీ.

నెం 155 నామామనీసు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్లు:— ముహతా పురుషోత్తంమూర్తి

124 నెం 29, నెహాలాగ్ రోడ్, భాంకండినమిం, చుద్రాను.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా

అనంతపురపు రక్తములను జనించుకాడ్డములకు కీటకమునంటి మందు. ముగ్గులను, మన్నులను, గండములను, గండను, పాతకొమ్మలను అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మకొమ్మలను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కక్షివంతమైన రక్తకు ప్రకారిణి

ఐవోషధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తికను అన్ని విధములైన బోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసబోషములను, మలబద్ధకమును కాల్పబంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును కుళిరించును. కీరకాల్పమును గలుగు జేయును. 16 రోజులవరకు వండుటకు 4 టేబుల్ స్పూన్ల బుడ్డలలో అమ్ముచును.

ప్రాప్తిచేరు:— పి. డి. సావంత్. ౧౪౪. పననవాడి నం ౨ బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి నాలుగవతరగతివరకును మాయొద్ద సిద్ధముగానున్నవి. ఇవి వ్రాసింది తెలిసిన పితామహుల హై స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నరసింహంతులు బి. యెం. డి. గారి చేతిను, పానుకంటి లక్ష్మీనరసింహారావు - రి చేతను రచింపబడినవి. మతియు మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను డైరెక్టరు గారు 1916 వ సం జూన్ నెల 6 వ తేదీన పోర్టునెంటు బార్ని గెజెట్టులో పాఠశాలలయల దుపయోగింపవచ్చునని ఆను మతి యిచ్చియున్నా. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి సుందరములైన సాదాపటములకు రంగుపటములను నున్నవి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0

" రెండవతరగతి రూ 0-2-6

" మూడవతరగతి రూ 0-3-0

" నాలుగవతరగతి రూ 0-4-0

N.B.—ఎక్కడగొను బుక్ సెల్లర్లకు కమిషన్ నీయబడును.

235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,

ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, చుద్రాను.

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మత విషయక మాసపత్రిక

సంకల్పర చందా రూ 2 లు మాత్రమే.

ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరములనుండి మూల ప్రకటింపబడుచున్నది. ఆంధ్రభాషానుకు ప్రకటింపబడుచున్న పత్రికలలో మతాచార విషయములను శాస్త్రసమన్విత రీతి ననుసరించి సవారసధర్మమును బోధించునట్టి పత్రిక మరొక్కటి లేదు. ఈపత్రికకు కొందరు దురదారులగు జమీందారులు రాజబోషకులయ 116 రూ॥ల నిచ్చుచున్నాను. దాదాపు 25 ప్రధానబోషకు లున్నాను. దీనియందు ప్రకటింపబడుచున్న "సవారస ధర్మదీపిక శాస్త్రసమన్విత రీతి చాతుర్వర్ణ్యము" మున్నగు విషయములను హిందువులందఱు కఠించి తీరవలయును.

4-6 సంపుటలు మొదలుకొని 16 సంపుటలవరకు గల ప్రాతీసంపుటలు ఒక్కొక్కటి 1-8-0 ఇచ్చెదము. 4, 5, 6, 7, సంపుటములు ఒక్కొక్కటి 1-8-0 ఇచ్చెదము. 8, 9, 10, సంపుటములు 1-8-0 ఇచ్చెదము.

రచయితలు:—మా నేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు, అని వ్రాసెడి.

407

మీ కవసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు సంపులుగ వంచ బడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానములను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్భముల నలహా నాలోచింపవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ నెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:—

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
తనాలపేట నెం 553 రు,
389 మదరాసు.
(వై కామ్రాజ్ నెం 553 రు ఈ పత్రిక పేరుతో నడవబడిన గోరువూరు.)

దంతచూరము

కండ్లరోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

ఈ దంతచూరము మూలం వండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము స్రవించకుండును.

నోట దుర్గంధము లేక యుండును. కండ్లు

ముత్యముల జెల్లగా నుండును. అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది. సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు తగియున్నది.

కండ్లకు బలము నిచ్చును.

చిగుళ్లు గట్టిపడును.

ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బీలు విక్రయము డబ్బీ 1-కి 0.20. డజన్ రూ. 1.2-0.

అమృతాంజనము డిసో,

7, తంబు శెట్టిపేట, జూరీలపున, మదరాసు.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయుర్వేదీ యావధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్

వర్క్సు

లేహములు, బిళ్లలు, మాత్రలు మొదలగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టిక కై వ్రాయుదు. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

188 మంచి ధాతువునై మంచుకొఱకు
ఇంక చీకటిలో నెత్తుకున్నారా?
మద్రాసుజరిమాత్రము. 40 మాత్రముల డబ్బీ క్రయము రు 1.5
కుప్రసిద్ధముగా నుండునపుడు ఇంతింతమును ఏల
అనుభవించుచున్నారా? ఈ మాత్రము బాల్యమును చెడునది
దీక్షివేరే తెప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇండియన్
సారము, పుంసకత్తియు, బలహీనము, రక్తకోషము, అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను విద్యుత్
వ్యక్తిగత నిమిషములో పోగొట్టును, రాజకీయ వారా
యినది కేకనది, 20, వై నాటకాచార్యుల మద్రాసు.

చాల శ్రేష్ఠమైన ముక్కు-పాడి.

పలము 1-కి రూ. 0.1-8, ఏక 1-కి 8-0-0
సుగంధ ముక్కు-పాడి
బుడ్డి 1-కి 0.4-0 డజన్ 1-కి రూ. 2-0-0
కే. పొన్నురంగ మొదలియారు,
ముక్కు-పాడి వ్యాపారము,
పొన్నురంగ నెం. 175, మద్రాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వకనుఖును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను ఆనునదినుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కోరినాభ్యుదయ దృఢగాత్రమును ఆయుర్వ్యధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇతరులుగా నీయబడును. పొన్నురంగ యు మేమే భరించినదెము. వెంటనే వ్రాయుడు
219 వైద్యశాస్త్ర మునిశింకర్ గోవిందజీ,
ఆరంకనిగవాడ వధాలయం. 157, బాడ్వీ, మదరాసు.

Silks!	Silks!!	Silks!!!
అద్దెలారా!		
హాకరిత హెచ్చుకొలది పోషించు అందముగ నున్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యమునకు వలయు వస్తువులకొరకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ శరీరమునకు అందములెచ్చు వస్తువులన్నిటిలో మనము భరించు తున్నత ప్రభుత్వమైనది. అందుచే జనోపయోగముకొరకును, మా స్వలాభము కొరకును, జపాన్, మారత్, బెంగళూరు మున్నగు స్థలములందరి మేలైనవట్లు తెప్పించి అనేక అందమైన అంచులతో (స్కెలారం, గోం, దక్షిణాదం, మామిడించు, దిండికల్ అంచు వగైరా) ఎక్కువసాధ్యము, తియ్యచు, తిరుగు, మృదువుగల, ఖండువాలు, చీరలు, పంచులు, కోటులూలు, కలగుడ్డలు లాగునగునవియు సేయించుచున్నాము. ఇదివరలో మానదబట్టులు ఖరీదుచేసిన వారిలో కలుపురనుండి మాకుచేసిన యోగ్యతాకర్తములే మేము తెలుసుకొన్నాము. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. బలమువాని ఈక్రింది చిత్రమును వ్రాయవలెను.		
ఖరీదు	వెడల్పు	పొడవు
	అంగుళాలు	గజములు
12-0-0	47	8
10-0-0	47	8
7-8-0	47	8
11-4-0	27	5
11-4-0	82	5
8-12-0	82	5
8-0-0	54	1
		జపాన్ పట్టు ఖండువా తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను
		జపాన్ పేక ఖండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను
		జపాన్ పట్టు ఖండువా తెలుపు
		మారత్ పట్టు కలగుడ్డ, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను
		మారత్ పేక కలగుడ్డ, తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను
		జపాన్ పట్టు కలగుడ్డ, తెలుపు.
		జపాన్ పట్టు కోటుగుడ్డ, తెలుపు.

మోహినీతైలము.

5 తులముల నూనె గల సీసా 1-కి 0-12-0. వి. పి. చార్జి వేటు.

(ప్రీ) పురుషులు వాడుటకు ఉపయోగమైనది. ఇది మనోహర శ్రమజేయు విద్యార్థులు, స్త్రీకన్య, ఉద్యోగియు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని కలుగజేయును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాప్తగు కురులను సామోహరముగ మెంచి కాపాడగలరు. ఇది వెండ్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమైనవల్ల నిరంగుళిగించి శరీరమునకు చలువబుట్టించి, మెరుకుకు శ్రోత్ర సౌపునుకూర్చి, మనోహరమైన సువాసనగలిగియుండును. ఈమోహినీ తైలము అనేక సువాసనగల వస్తువులతో కూడిన ముగ్ధముగా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందును వెండ్రుకలందును పురుషులందును నకింద చొక్కెల నై నది మోహిణీతైలము.

అమృతాంజనం డిసో, 6, తంబు శెట్టిపేట, మదరాసు

కుంకుమపువ్వు

వ్యచ్చమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గంభీర:—గా. హరిశర్వాత్తమరావు, ఎం. పి.)

శైలినుభము, కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని జాతులలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు.

సిద్ధమున వలెనొకటి 1-కి గా 5-0-0

అయ్యలూరు — ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(21) 145, కామిడి, మదరాసు 62 జూలై 1916